

Plenaire 28

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

28 februari 2007

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
ACTUELE VRAAG van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de nood aan meer standplaatsen voor woonwagenbewoners	1
ACTUELE VRAAG van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de doorlichting van de vzw KINT door de administratie Leefmilieu	3
ACTUELE VRAAG van de heer Eloi Glorieux tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de discussie met de Europese Commissie betreffende de extra CO ₂ -reductie door de industrie	5
ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de leerzorg	7
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evolutie van het drug- en alcoholgebruik en het vrijmaken van extra middelen voor preventie	11
ACTUELE VRAAG van mevrouw Elke Roex tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van de ouderenzorg in Vlaanderen	14
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de verkoop van het Gruuthuse-handschrift aan het buitenland en de toepassing van het Topstukkendecreet	16
ACTUELE VRAAG van de heer Bart De Wever tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de renovatie van de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen	20
ACTUELE VRAAG van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over een kwaliteitslabel voor toegankelijk toerisme in Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toegankelijkheid van de toeristische voorzieningen voor mensen met een rolstoel, naar aanleiding van de nieuwe brochure Vlaanderen Vakantieland	22
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Laurys, Chokri Mahassine en Joris Vandenbroucke, mevrouw Annick De Ridder en de heer Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht – 1027 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 3	
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Roland Van Goethem, mevrouw An Michiels en de heren Jan Penris en Thieu Boutsen houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt – 76 (2004-2005) – Nrs. 1 en 2	

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Roland Van Goethem en Felix Strackx houdende wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot uniformisering van de toezichts-, sanctie- en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regelgeving van de sociaalrechtelijke aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn – 78 (2004-2005) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	26
Artikelsgewijze bespreking	37
WIJZIGING VAN HET PERSONEELSSTATUUT VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT EN VAN BIJLAGE 1	
Bespreking en stemming	38
AANPASSING VAN DE PERSONEELSFORMATIE VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE	
Bespreking en stemming	38
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, en het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest, enerzijds, en het Koninkrijk der Nederlanden, anderzijds, inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005 – 1016 (2006-2007) – Nrs. 1 en 2	
Aangehouden stemmingsen	38
Eindstemming	39
ONTWERP VAN DECREET houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid – 1024 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 5	
Hoofdelijke stemming	39
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Laurys, Chokri Mahassine en Joris Vandenbroucke, mevrouw Annick De Ridder en de heer Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht – 1027 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 3	
Aangehouden stemmingsen	40
Hoofdelijke stemming	42
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Greet Van Linter, de heer Luk Van Nieuwenhuysen, mevrouw Gerda Van Steenberge en de heren Erik Arckens en Wim Van Dijck tot besluit van de op 1 februari 2007 door mevrouw Greet Van Linter in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de verhouding tussen de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Vlaamse Gemeenschap - Vlaamse Regering – 1090 (2006-2007) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	42
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	43
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	47
Individuele stemmingsen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	47

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er berichten van verhindering zijn ingekomen van de volgende leden:

Erik Arckens, Else De Wachter, Marcel Logist, Linda Vissers: gezondheidsredenen;

Stefaan De Clerck, Jaak Gabriels, Margriet Hermans, Francis Vermeiren: buitenslands;

Jan Loones: familieverbindingen.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de nood aan meer standplaatsen voor woonwagenbewoners

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, een week geleden heeft het Minderhedenforum nog eens aan de alarmbel getrokken met betrekking tot het aanbod aan woonwagenterreinen. Mijnheer de minister, zoals u weet, zijn er vandaag 416 standplaatsen. De jongste 4 jaar zijn er slechts tien bij gekomen. Als we de prognoses gemaakt in 1997 mogen geloven, zullen er in 2010 ongeveer 700 plaatsen nodig zijn.

Dat betekent niet dat de Vlaamse overheid en de Vlaamse Regering niets hebben gedaan, integendeel. We hebben actieplannen en spreidingsplannen opgesteld. Uw voorganger, de heer Martens, heeft in 1997 het initiatief genomen een heel subsidiesysteem uit te werken. Dat systeem is er vandaag. Uit een eerste reactie van u vorige week maak ik ook op dat u het budget voor de inrichting gaat verdubbelen. Toch is er een ernstig probleem. Waar knelt dan het schoentje?

We hebben het geluk gehad vorig jaar gezamenlijk een inleefverblijf te doen. Ik deed dat bij de woonwagen-

bewoners. Ik herinner me niet meer waar u toen was. Ik heb daaruit geleerd dat leven in een woonwagen een vorm van wonen is. Ik heb er heel veel respect voor gekregen. Het is niet omdat ik zelf kies voor een dak en vier muren, dat ik geen respect kan opbrengen voor mensen die ervoor kiezen in een woonwagen of caravan te wonen. Dat is een kwaliteitsvolle manier van wonen, maar de overheid moet er natuurlijk voor zorgen dat die mensen zo kunnen wonen. Daar knelt het schoentje.

Er zijn gemeenten die vandaag hun verantwoordelijkheid nemen. Ze hebben terreinen, die ze ook vernieuwen. U noemde al een aantal gemeenten, zoals Hasselt en Puurs. Dat zijn twee gemeenten die wel een woonwagenterrein hebben en gebruik zullen maken van die middelen, maar hun terrein gewoon gaan vernieuwen. Dat impliceert dus niet meteen dat er standplaatsen bij komen. Maar jammer genoeg zijn er vandaag ook heel wat gemeenten in Vlaanderen die liever de kop in het zand steken en ervoor kiezen deze mensen, als ze die dan toch moeten huisvesten, te huisvesten op een vuilnisbelt of een industrieterrein. Dat is onaanvaardbaar. Ik ben blij dat de Vlaamse administratie Stedenbouw dan die gemeenten geen toestemming geeft om die mensen daar te huisvesten.

Er bestaan anderzijds ook heel wat ruimtelijke beperkingen. De druk is zo groot dat woonwagenbewoners zelf een bouwgrond willen kopen om er hun woonwagen op te zetten. Ook dat creëert problemen. Het is niet zo evident die toelating te geven als dat in een woonwijk gebeurt. Voor de glas- en tuinbouw bestaat er een specifiek kader. Is dat ook niet mogelijk voor deze doelgroep?

Er zijn vandaag initiatieven, maar we schieten blijkbaar tekort. We slagen er niet in om dwingende maatregelen te nemen. We slagen er ook onvoldoende in om een coördinatie tussen de diverse niveaus te krijgen. De Vlaamse Woonwagencommissie zet lijnen uit. De gemeenten Hasselt en Aalst voeren echter een beleid dat daar haaks op staat.

Mijnheer de minister, u bent ook bevoegd voor binnenlands bestuur. Op welke wijze zult u de gemeenten kunnen dwingen om die initiatieven te nemen, alle goede initiatieven uit het verleden ten spijt? Is er overleg opgestart met de minister van Ruimtelijke Ordening? Er zijn immers mogelijkheden op het vlak van de ruimtelijke planning. Ik ben ervan overtuigd dat Vlaanderen een draagvlak en mogelijkheden kan creëren om ervoor te zorgen dat er op korte termijn – binnen het jaar, binnen 2 à 3 jaar – meer dan de tien standplaatsen kunnen worden gecreëerd die nu op 3 jaar werden geschapen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Heeren, ik ben erg blij met uw vraag. Zo kunnen we eens de schijnwerpers richten op een beleidstak waarvoor we erg grote inspanningen leveren, maar die zelden in die schijnwerpers komt te staan.

U verwijst zelf naar onze budgettaire inspanningen voor 2007: we trekken 4.191.000 euro uit in de begroting. Dat is een verviervoudiging. Dit betekent dat wij lokale initiatieven kunnen betoelagen tot 90 percent, en in Limburg staat de provincie zelfs in voor die resterende 10 percent. Dan is het gratis voor de lokale besturen, namelijk de gemeenten en OCMW's.

Wie kan hier terecht? De Roms, de Manoesjen en de voyageurs. Dit zijn typen van zigeunerfamilies. De voyageurs zijn zogenaamde autochtone zigeuners. De Manoesjen verblijven hier al sinds de vijftiende eeuw. De Roms kwamen aan rond 1850. We zorgen dat deze mensen op een fatsoenlijke manier worden gehuisvest. Het gaat om terreinen met een verharde bodem, waar water, elektriciteit en sanitaire voorzieningen aanwezig zijn. Het geheel wordt beheerd door de gemeentes of het OCMW.

Een opvallende vaststelling is dat we, door kwalitatief aanbod te voorzien, meer vraag creëren. De mensen wonen semiresidentieel op deze terreinen. Ze hebben er hun domicilie en krijgen hun post bedeed. Het is zo goed als een vast adres. Per jaar verdwijnen ze een aantal weken, om op vakantie te gaan.

De verviervoudiging van het budget in 2007 vertaalt zich in 68 nieuwe standplaatsen en grondige renovatiewerken. In Gent wordt een bestaand terrein uitgebreid met 15 nieuwe standplaatsen. Hasselt krijgt 8 nieuwe standplaatsen, gratis dus omdat het om Limburg gaat. We plannen 37 gloednieuwe standplaatsen in Herentals en 8 in Puurs. In Hasselt worden 18 bestaande plaatsen grondig gerenoveerd. Gloednieuw zijn ook de doortrekkersterreinen in Kortrijk en in Gent. Families verblijven daar tijdelijk en trekken na een aantal weken verder.

Voor de openbare woonwagenterreinen bestaat er geen enkel probleem met Stedenbouw. Als er al problemen zijn met privéterreinen, heeft dat vaak te maken met kwalitatieve imperatieven. In het verleden probeerde men mensen te huisvesten in de nabijheid van een vuilnisbelt of een stort. Dat mag nooit de bedoeling zijn. Uw vraag vormt een aanleiding voor mij om met de minister en het kabinet voor Ruimtelijke Ordening samen te zitten en te bekijken hoe we de problemen gaan aanpakken, los van de kwalitatieve vereisten waarop niemand wil inleveren.

We moeten eerlijk durven zeggen dat er bij de lokale besturen heel wat vooroordelen bestaan. Maar we hebben met de meerderheid aan het begin van deze legislatuur afgesproken om niets meer op te leggen aan de

lokale besturen. We proberen hen te overtuigen en voeren een aanbodbeleid. We respecteren de lokale autonomie.

Welke impulsen hebben we? De subsidiepercentages liggen op 90 percent. U bent zelf ook al vele jaren politiek actief, u weet dat er weinig domeinen zijn waar de subsidiepercentages zo hoog oplopen. In Limburg gaat het dus zelfs om 100 percent.

Vanuit mijn bevoegdheid als minister van Inburgering kan ik zeggen dat wij in beheersovereenkomsten opleggen dat er plaats moet zijn voor deze problematiek, zowel voor het behandelen van problemen van woonwagengewoners als voor het informeren van lokale besturen. Zij moeten ondersteund worden met deskundige knowhow.

Ik benadruk dat in de provinciale integratiecentra acht mensen voltijds met de problematiek van de woonwagengewoners en met het 'wonen op wielen' bezig zijn. De definiëring haal ik uit de Wooncode. U bent al sinds 1995 lid van de Commissie voor Wonen. We hebben er een decretale basis aan gegeven. Het 'wonen op wielen' is vandaag wettelijk erkend en werd opgenomen in de nieuwe Wooncode.

De Vlaamse overheid moet als zogenaamde hogere overheid stimulansen geven, proberen om een voorwaardenscheppend beleid te voeren en om signalen te geven. We willen echter niets opleggen aan de lokale besturen, want de behoeften zijn overal anders. De nood is niet overal even groot.

Met 68 nieuwe standplaatsen in 2007 gaan we de goede richting uit. We moeten de ingeslagen weg blijven volgen voor het beleid inzake het wonen in woonwagens.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. U hebt natuurlijk gelijk dat een voorwaardenscheppend beleid moet worden gevoerd. Dat was trouwens de basis voor het uitwerken van het decreet in 1997. Ik kan alleen maar toejuichen dat het budget nu wordt verviervoudigd. De voorwaarden werden al in 1997 vastgelegd. Op zich is er dus niets nieuws.

Het stoort me bijzonder dat de druk ontzettend groot wordt in de gemeenten, in de meeste gevallen gaat het om grote gemeenten, die al jaar en dag worden geconfronteerd met woonwagengewoners, die hun verantwoordelijkheid ter zake hebben genomen, die terreinen hebben en die zich nu inschrijven in het impulsprogramma om hun terreinen te vernieuwen. De grote druk heeft tot gevolg dat mensen zich illegaal huisvesten. Ik pleit er niet voor om in elke Vlaamse gemeente een woonwagenterrein aan te leggen, maar stedelijke gebieden van een bepaalde omvang moeten hun ver-

antwoordelijkheid nemen. Ik betreur het dat u niet van plan bent om coördinerend op te treden. De gemeente en de provincie hebben een rol. Ik ken de faciliteiten, want ik ben vertrouwd met het dossier. Als minister zou u coördinerend en stimulerend kunnen optreden. Er is vandaag meer nodig dan een financieel aanbod om de problemen op te lossen.

De dag dat er weer eens iets gebeurt in Vlaanderen dat alle kranten haalt, dan zal er waarschijnlijk wel sneller opgetreden kunnen worden. Ik wil echter niet zo lang wachten. Ik denk niet dat we in ons gezelschap een woonwagenbewoner hebben, maar voor mij gaat het in elk geval om een even waardevolle vorm van wonen als de andere.

Mijnheer de minister, ik ben blij met uw aanbod om het overleg met minister Van Mechelen op te starten, maar toch dring ik er bij u op aan om de coördinerende en stimulerende functie op te nemen en dat ten opzichte van verschillende gemeenten, ook Limburgse.

Minister Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Heeren, er zijn maar weinig begrotingsposten waarbij er sprake is van een verviervoudiging ten opzichte van 2006 – en dat was al een riant begroting. Voor de aanleg en uitrusting van woonwagenterreinen wordt 4.191.000 euro uitgetrokken. Dat geld wordt puur besteed aan het subsidiëren van lokale initiatieven.

We dragen allemaal politieke verantwoordelijkheid. U bent lid van de politieke partij die lokaal het sterkste aanwezig is. Ieder moet dit thema binnen zijn eigen partij op de politieke agenda durven zetten. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Ik kom nog even terug op het geven van stimulansen en het coördineren. Dat ik met dit thema bezig ben, kunt u zien aan de beheersconvenants inzake inburgering met de lokale integratiediensten, aan de acht mensen die zich op het provinciale niveau voor deze problematiek inzetten, aan de toelages en aan de Wooncode, waarin wettelijk werd voorzien dat het wonen in een woonwagen mogelijk is. Ik neem mijn verantwoordelijkheid dus op verschillende manieren op. Ik geef duidelijk aan dat ik een hart heb voor deze mensen, dat ik bereid ben om een beleidsmatige koers uit te stippelen en dat ik bereid ben om een deel van die weg ook budgettair en financieel af te leggen.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop in elk geval dat 2007 een doorbraak kan betekenen en dat het aantal standplaatsen stijgt. Ik hoop dat we over enkele jaren niet opnieuw dezelfde klagzang moeten aanhoren. Ik heb u deze vraag gesteld in het belang van de mensen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de doorlichting van de vzw KINT door de administratie Leefmilieu

De voorzitter: Minister Peeters zal antwoorden in de plaats van minister-president Leterme.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, u herinnert zich ongetwijfeld het actualiteitsdebat van 10 januari over de vzw KINT, dat uitdraaide op een debat over de monarchie. Het was niet onze bedoeling om dat hier te doen. Die discussie was beter op haar plaats geweest in de Kamer. Onze ideeën over de monarchie zijn gekend: het is een instelling die samen met andere middeleeuwse attributen thuishoort in een museum.

Onze bedoeling was om een debat te hebben over het KINT en over de zin van de subsidies aan die vzw, die in 1994 werd opgericht als doorgeefluik om een alternatieve dotatie te geven aan prins Laurent. Toen hij daarna een rechtstreekse dotatie kreeg van de federale overheid, werd het KINT omgevormd tot een schamlapje om prins Laurent een zinvolle bezigheid te geven. Naar aanleiding van de problemen in verband met de rechtszaak in Hasselt waren er een heleboel vragen over het gezond financieel beheer en over de efficiëntie van de vzw KINT. De vraag ook of de zaken die door het KINT worden gedaan niet evengoed door de eigen instellingen kunnen worden afgewerkt. Als dat zo zou zijn, op welke manier kunnen we dan de beheersovereenkomst en de subsidies stopzetten?

Mijnheer de minister, u bent op 10 januari op die vraag ingegaan en hebt toen aangekondigd dat er een dubbele doorlichting zou komen, enerzijds door de Vlaamse administratie, en anderzijds, via bemiddeling van het Vlaams Parlement, door het Rekenhof. Vorige week hebt u het Vlaams Parlement een kopie bezorgd van het rapport van uw administratie. De lectuur is verhelderend en geeft ons gelijk in ons scepticisme ten aanzien van het KINT. Het is allemaal voorzichtig en diplomatiek verwoord, maar het is toch duidelijk dat uw administratie niet onder de indruk is van wat de vzw presteert.

De algemene besluiten zeggen dat er geen financiële onregelmatigheden zijn geweest. Ik neem aan dat het Rekenhof zich daarover nog zal uitspreken. Ik lees ook dat de precieze aanwending van de Vlaamse subsidie moeilijk kan worden achterhaald. Met andere woorden,

alles wordt in een pot gestopt en uiteindelijk weten we niet wat er met het Vlaamse geld gebeurt.

Van de wetenschappelijke projecten wordt gezegd dat ze een aanvaardbaar niveau hebben. Toen ik indertijd met een rapport thuiskwam met punten van een aanvaardbaar niveau, dan was mijn vader niet tevreden. De legitimatie is niet altijd even duidelijk. Op bladzijde 34 lees ik dat de vraag kan worden gesteld of niet beter andere instellingen projecten zouden opnemen. De beoordeling van de wetenschappelijke projecten is niet onverdeeld positief, om het zacht uit te drukken. Er is het project over de effecten van de klimaatverandering en de gevolgen daarvan op de stroombekkens en aan de kust: daarover blijkt de tekst niet afdoende.

Er worden geen opvallend nieuwe dingen gezegd. De studie had door en voor Vlaanderen alleen kunnen worden uitgevoerd. Er zijn ook vragen over de lange duurtijd van de projecten, het gebrek aan nazorg en de beperkte verspreiding van de resultaten.

Mijnheer de minister, onderschrijft de Vlaamse Regering de bevindingen van dit rapport? En bent u het eens met de conclusie die wij daaruit trekken? U hoeft zelfs niet te wachten op de resultaten van het onderzoek van het Rekenhof. Het rapport dat u nu in handen hebt, is al duidelijk genoeg. Bent u het ermee eens dat er het best een punt wordt gezet achter de samenwerking van het Vlaamse Gewest met de vzw KINT? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik begrijp niet waarom u deze vraag nu stelt. Ik heb hier in het parlement aangekondigd dat mijn administratie een rapport aan het maken was. Uw fractie noemde het toen een vorm van partijdigheid dat mijn administratie een rapport zou maken, en vroeg uitdrukkelijk naar het Rekenhof, dat objectief en onafhankelijk zou kunnen oordelen. Ik heb dat toen – naar aanleiding van nog een aantal andere vragen – gevraagd aan het Rekenhof.

Het rapport is, zoals beloofd, overgemaakt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement. En de stelling van de Vlaamse Regering is dat wij wachten op het rapport van het Rekenhof, om dan, mét die beide rapporten, met kennis van zaken een oordeel te vellen.

U vraagt dat ik nu al een stelling zou innemen op basis van een rapport van mijn administratie, terwijl u zelf gezegd hebt dat alles door het Rekenhof bekeken moest worden. Laat ons dus afspreken, zoals wij in de Vlaamse Regering hebben gedaan, om te wachten op het rapport van het Rekenhof. Het Rekenhof heeft mij laten weten dat dat rapport ons in de loop van de maand maart bezorgd zal worden. Met beide rapporten in de hand zullen

wij dan met kennis van zaken een aantal beleidsconclusies kunnen trekken. Wij zullen dat doen in de Vlaamse Regering, maar ik ga ervan uit dat ook hier in het parlement daarover een discussie kan plaatsgrijpen.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u kunt moeilijk op dit moment al conclusies vragen, en zelf conclusies trekken. U hebt immers zelf uitdrukkelijk gevraagd om een rapport van het Rekenhof. Dat rapport zal bezorgd worden in maart. *(Applaus bij CD&V en VLD-Vivant)*

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, ik ga ervan uit dat het rapport van het Rekenhof alleen maar scherper en misschien nog accurater kan zijn in de kritiek op de samenwerking met de vzw KINT. Het minste wat we vandaag van u kunnen vragen, is om toch al een appreciatie te geven van wat u teruggevonden hebt in het rapport van uw eigen administratie. Ik neem aan dat u dat rapport al gelezen hebt. Als hetgeen daarin staat, bevestigd wordt door het Rekenhof, kunt u nu al anticiperen op de conclusies die daaruit kunnen worden getrokken.

Ik had de vraag eigenlijk gesteld aan minister-president Letermé, en ik had ook nog een extra vraag voor hem. Er zijn namelijk nog andere dergelijke instellingen die als alibi moeten dienen voor leden van het koninklijk huis. Ik denk daarbij aan het Agentschap voor Buitenlandse Handel, het reisbureau van Prins Filip, dat de Vlaamse belastingbetaler jaarlijks 1,9 miljoen euro kost. Ik had aan de minister-president willen suggereren om ook de werking en het nut van dat agentschap eens te laten doorlichten.

Minister Kris Peeters: Ik herhaal dat deze regering en ikzelf en ook de minister-president enkel reageren op volledige rapporten. Het gaat hier over twee rapporten. Dat is de afspraak. Nu al reageren op slechts één rapport zou zeer onverstandig zijn, en dat was bovendien ook niet de vraag van dit parlement.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, als u nu de moed niet hebt om conclusies te trekken, zult u ze volgende maand ook niet hebben. *(Rumoer)*

Minister Kris Peeters: Dat heeft daar niets mee te maken. U hebt het zelf gevraagd. Het rapport van het Rekenhof zal vervolledigen wat mogelijk niet volledig in het rapport is opgenomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Eloi Glorieux tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de discussie met de Europese Commissie betreffende de extra CO₂-reductie door de industrie

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, de kogel is door de kerk. De Europese Commissie heeft haar finaal verdict uitgebracht. Ons land had 63,9 miljoen ton CO₂ uitstootkrediet toegekend aan de industrie maar is nu teruggefloten. Volgens de Europese Commissie is dat 4,8 miljoen ton te veel. Minister Peeters heeft de Europese Commissie een antwoord gestuurd maar de Commissie heeft beslist dat er niet langer gemarchandeerd wordt.

Op 6 december heb ik in deze plenaire vergadering ongeveer dezelfde vraag gesteld. Minister Peeters antwoordde daarop: "Mijnheer Glorieux, u spreekt voor uw beurt. Eerst moet de Europese Commissie een beoordeling geven. Ik maak me sterk dat de antwoorden die ik zal geven op haar vragen, de Europese Commissie voldoening zullen geven." Blijkbaar had de regering op dat ogenblik het volste vertrouwen in het feit dat het allocatieplan en het Klimaatplan oké waren.

De minister zei verder: "Mijnheer Glorieux, als ik de antwoorden heb gegeven, dan zal de Europese Commissie op basis van die antwoorden een beoordeling maken. Nadat die beoordeling is gemaakt door de Europese Commissie, kunt u me terug de vraag stellen of mijn Vlaams Klimaatplan en het allocatieplan te licht zijn en waar de problemen zitten."

We zijn nu drie maanden verder. Het is jammer dat we drie maanden hebben verloren. De Europese Commissie heeft immers bevestigd wat ik drie maanden geleden al heb gezegd, namelijk dat het allocatieplan en het Klimaatplan te licht zijn en dat de Kyotonorm niet zal worden gehaald. Als we er al niet in slagen om de Kyotodoelstelling te halen, hoe zullen we dan na Kyoto een verdere reductie doorvoeren en welke maatregelen zullen we daartoe nemen? Het zal niet voldoende zijn om hier en daar enkele maatregelen te nemen om een drastische ommekeer tot stand te brengen. Die ommekeer noodzaakt ons ertoe een aantal fundamentele zaken van ons huidige economische bestel in vraag te stellen. Ik stel vast dat deze regering dat niet wilt of niet durft. Ik heb het dan over de heilige koe van de economische groei.

Mijnheer de minister-president, de meerderheid is duidelijk verdeeld over de reactie die moet worden gegeven op de Europese Commissie. Minister Peeters zegt dat hij de normale procedure heeft gevolgd en een verduidelij-

king heeft gegeven aan de Europese Commissie. Maar dan komt plots viceminister-president Vandenbroucke op de proppen, die zegt dat er niet naar het Hof zal worden gestapt. Volgens minister Peeters is dat niet aan de orde, en hij vraagt zich dan ook af waarom minister Vandenbroucke dat heeft gezegd. Gaat het hier om een gratuite profileringsdrang van minister Vandenbroucke of heeft minister Peeters een verborgen agenda?

Mijnheer de minister-president, wat is nu eigenlijk het concrete standpunt van de Vlaamse Regering in deze zaak? Maar nog belangrijker, hoe gaan we om met het feit dat we 4,8 miljoen ton CO₂ te veel hebben gealloceerd? Waar zal de Vlaamse Regering dit compenseren? Welke extra maatregelen zal ze nemen om ervoor te zorgen dat we de Kyotonorm wel halen? Zal ze maatregelen nemen binnen de industrie, de gezinnen of de mobiliteitssector, of zal ze in het buitenland eens te meer extra uitstootkredieten aankopen? Dit is een fundamenteel probleem, niet alleen voor vandaag maar ook voor morgen en overmorgen. De klimaatproblematiek is veel te belangrijk om er onderling in de regering welles-nietesspelletjes over te spelen.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer Glorieux, de klimaatproblematiek is heel belangrijk. De impact van de CO₂-vervuiling op het leefmilieu moet op een ernstige manier worden aangepakt. De Vlaamse Regering zal daar de nodige maatregelen toe nemen. Ik vind het belangrijk dat we dit dossier, zoals alle andere dossiers, behandelen conform de procedures die in België en Europa aan de orde zijn.

In uw vraag haspelt u een aantal zaken door elkaar. Het is dan ook belangrijk dat ik een chronologie geef en zeg in welk stadium we ons bevinden.

Op 16 januari 2007 heeft de Europese Commissie haar beslissing bekend gemaakt over het ontwerp van Belgisch toewijzingsplan CO₂-emissierechten 2008-2012. Ze stelt voor een reductie te realiseren van 63,3 naar 58,5 miljoen ton.

Het document van 16 januari werd door de Nationale Klimaatcommissie grondig besproken en bestudeerd. Op basis van een grondige technische analyse en een overleg met de dienst van de Europese Commissie heeft de Nationale Klimaatcommissie op 1 februari beslist om bijkomende informatie ter beschikking te stellen van de Europese Commissie. Die informatie werd op 23 februari verstuurd. In die klimaatcommissie hebben de federale overheid en de gewesten elk vier vertegenwoordigers. Het Vlaamse Gewest wordt vertegenwoordigd door mezelf, minister Peeters, minister Van Brempt en minister Moerman.

De technische informatie heeft vooral te maken met de emissies in het basisjaar 2005. De vraag is of de referentie als voldoende correct kan worden beschouwd. Er zijn wat vragen over hoe wordt omgesprongen met procesemissies, die in België zwaar doorwegen, en dat zowel voor als na 2012. Ze zijn niet of nauwelijks reduceerbaar.

Op 16 januari was er dus een voorstel van reductie als reactie op het Belgische reductieplan. Het voorstel was de uitstoot te verminderen van 63,3 naar 58,5 miljoen ton. De Nationale Klimaatcommissie heeft daarop beslist om bijkomende informatie te geven en te repliceren op een aantal technische aspecten. Het gaat daarbij vooral over gegevens van 2005.

Mijnheer Glorieux, dat is de normale gang van zaken. Ze wordt ook door andere lidstaten gevolgd. De vraag of ons land later, nadat er een eventueel nieuwe standpuntbepaling is, een procedure zal inleiden bij het Hof van Justitie, is vandaag niet aan de orde.

De ongelukkige communicatie van de woordvoester van de heer Dimas werd ondertussen rechtgezet. U zei daarnet dat de Commissie haar verdict had afgeleverd. We hebben vandaag een brief ontvangen van de bevoegde directeur. Daarin bedankt hij ons voor de brief van 23 februari en de bijlage waarin de Belgische standpunten worden uiteengezet. Hij voegt er aan toe dat de Commissie op dit moment de inhoud van de brief en de bijlage bestudeert. Ze zal binnen de gestelde termijn haar standpunt overmaken aan ons land. Die termijn eindigt op 18 maart 2007.

Mijnheer Glorieux, dat is op dit moment de stand van zaken. Zoals voor andere dossiers proberen we naar best vermogen ook dit zeer belangrijke dossier van CO₂-emissies en van het Klimaatplan af te handelen volgens de geldende regels. We doen niet mee aan de spelletjes waar u naar verwijst. We volgen op een correcte manier de besluitvormingsprocedure.

We zullen een standpunt innemen zodra we in het bezit zijn van alle elementen.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel echter wel vast dat de spelletjes vooral binnen uw eigen regering worden gespeeld. Ik snap anders niet waarom minister Vandenbroucke moet insinueren dat men naar het hof zou stappen. Als daarvan absoluut geen sprake is, waarom moet hij dan in de kranten de houding van zijn partij beklemtonen.

Daarnaast doet u identiek hetzelfde als minister Peeters, toen hij drie maanden geleden zei dat we ons helemaal geen zorgen moesten maken. Volgens hem zou de Commissie wel inbinden na ons antwoord.

Minister-president Yves Leterme: Ik heb dat niet gezegd. Ik heb niet gezegd dat we ons geen zorgen moeten

maken. Ik heb ook niet gezegd dat de Commissie zal inbinden. Ik heb enkel een stand van zaken gegeven.

De heer Eloi Glorieux: U probeert tijd te winnen. Vanuit uw standpunt kan ik dat begrijpen.

De situatie is, zoals u zelf zei, inderdaad zeer ernstig. Ik geloof u op uw woord als u zegt dat u de situatie van het klimaat ook ernstig neemt. Maar dan kunt u niet de zaken die voor iedereen klaar en duidelijk zijn, voor u uit blijven schuiven. Daarmee zult u moeten leren omgaan. Dat betekent dat u dat zult moeten compenseren: ofwel binnen de industrie ofwel binnen andere sectoren. Doen alsof er niets aan de hand is en alsof de Europese Commissie ons eigenlijk verkeerd heeft begrepen: daarmee zullen we niet verder komen, integendeel. Kijk naar Frankrijk of Duitsland, die van de Europese Commissie nog veel zwaardere sancties opgelegd hebben gekregen. Die hebben gezegd: “Jammer, tant pis, maar we zullen een nieuw klimaatplan, een nieuw allocatieplan opstellen.” Hier probeert men te rekken totdat het kalf helemaal verdronken zal zijn. De maatregelen die dan zullen moeten worden genomen, zullen nog veel meer pijn doen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik word hier herhaaldelijk genoemd door mijn collega-volksvertegenwoordiger. Ik heb natuurlijk alleen maar gezegd wat we aan het doen zijn. Ik was dus verrast, zoals vele mensen, door het bericht in De Standaard over die brief. Het was niet de bedoeling dat deze brief op die manier, zonder bijkomende toelichting, in de media kwam. Maar goed, dat gebeurt. Ik heb mijzelf afgevraagd hoe dat nu wordt begrepen door de mensen. Ik heb aan Belga gezegd wat ik ook aan mijn partijbestuur heb gezegd: het feit dat die brief vertrekt met een aantal argumenten en bezwaren en feiten, is heel normaal in deze procedure. Je deelt een aantal bezwaren en feiten mee. Dat betekent niet dat je een juridisch gevecht wilt beginnen met de Commissie. Dat is niet aan de orde. Dat is iets anders. Ik heb toegelicht wat het statuut is van de fase waarin we ons bevinden. Ik denk dat er nogal wat argumenten zijn om te zeggen dat het niet veel zin heeft om hier een juridisch gevecht te beginnen. Maar dat is zelfs niet aan de orde, zoals – denk ik – ook de minister-president heeft gezegd.

Minister-president Yves Leterme: Omdat mijnheer Glorieux het tegenovergestelde probeert te insinueren, wil ik toch nog eens benadrukken dat ik hier gewoon lezing heb gegeven van de stand van zaken van het dossier. Wij volgen de procedure scrupuleus. Wij lopen niet vooruit op de conclusies, zoals u doet. Dit dossier is belangrijk in alle dimensies van het woord ‘belangrijk’: het is belangrijk voor ons leefmilieu, het is be-

langrijk dat we doeltreffende maatregelen nemen en dat we ook kunnen rekenen op de goedkeuring van de Europese instanties. En dat wij goed weten welke maatregelen wij nemen ten aanzien van de samenleving, de economie, de gezinnen, enzovoort. Het is een element van goed bestuur en ordentelijke besluitvorming dat we stap voor stap handelen. Ik heb u geschetst wat de procedure is. Namens de voltallige Vlaamse Regering zeg ik u dat dit de wijze van behandeling zal zijn van dit dossier.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Ik wil onderstrepen dat de heer Glorieux heel goed moet weten dat op 29 november 2002 de Vlaamse Regering het energiebenchmarkconvenant heeft goedgekeurd. Dat is onderschreven door meer dan 170 energie-intensieve bedrijven in Vlaanderen. In artikel 12 van het energiebenchmarkconvenant staat: "Het Vlaams Gewest zal alles in het werk stellen opdat de bedrijven die zijn toegetreden tot het convenant, vrijgesteld zouden worden van verplichtingen opgelegd door Belgische of Europese maatregelen."

Alles in het werk stellen: dat betekent, op basis van de contracten die de vorige regering heeft afgesloten, dat wij technische elementen moeten aanbrengen wanneer die bestaan. Dat is één.

Ten tweede, het allocatieplan verwarren met de doelstellingen van Kyoto is bewust onduidelijkheid creëren, want hier gaat het specifiek over de emissierechten voor de industrie. Dat heeft natuurlijk iets – maar niet alles – te maken met de doelstellingen van Kyoto die wij moeten halen.

De heer Eloi Glorieux: Minister Peeters, de Europese Commissie heeft geen probleem met het benchmarkconvenant, maar met het feit dat u hebt overgealloceerd. Dát is het probleem. U moet het probleem niet doorschuiven, u hebt het gecreëerd.

Een goed bestuur, mijnheer de minister-president, is inderdaad zeer belangrijk. U zegt dat wij stap voor stap gaan. Een goed bestuur betekent ook dat, op het ogenblik dat zaken klaar en duidelijk zijn, de evidente beleidsdaden onmiddellijk volgen. En niet dat we de hete patat voor ons uit schuiven en wel zullen zien, en tijd winnen. Dat is absoluut geen goed bestuur, zeker als we zien hoe urgent de enorme uitdaging van de klimaatverandering is en als we die uitdaging ernstig willen nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de leerzorg

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de aanleiding voor deze vraag over leerzorg is mijn verrassing over een artikel in De Standaard, waarin de minister een reactie gaf met betrekking tot het dossier leerzorg. Mijnheer de minister, u bent van plan om in het kader van de integratie van leerlingen met bijzondere noden binnen het gewoon onderwijs in de toekomst landelijke gemiddelden te hanteren om te bepalen hoeveel van die leerlingen kunnen worden opgenomen in dat gewoon onderwijs. Ik heb daar wat vragen bij, zeker nadat ik het advies van 15 februari van de Vlor heb gelezen.

Dat advies over leerzorg is zeer omstandig. Ik citeer een stukje: "De Vlor is echter van mening dat wat in het ontwerp van conceptnota wordt voorgesteld voor leerzorgniveau II en III, niet haalbaar is, tenzij de minister tegemoetkomt aan de principiële knelpunten en voorwaarden die verder worden verwoord. Ook voor leerzorgniveau IV hangt de haalbaarheid af van de mogelijkheid van een doelgroepenwerking en van het afzien van een verplichte verbreding." Dat advies is duidelijk.

Ik vraag me af of wat u in de krant hebt gezegd, een antwoord is op dat advies van de Vlor. Als we straks landelijke gemiddelden zullen hanteren, vrees ik dat we, zeker in landelijke gebieden, voor pijnlijke, onwenselijke situaties zullen komen te staan. Het hantieren van landelijke gemiddelden zal tot gevolg hebben dat een kind met bijzondere noden en behoeften op een bepaald moment niet meer terecht kan in de school in het eigen dorp. Als de draagkracht in de school in het eigen dorp overschreden is, zal moeten worden uitgeweken naar een andere school. Dat staat haaks op een aantal andere ideeën waarvoor we staan, bijvoorbeeld de brede school en samenlevingsopbouw waarin we net het sociale weefsel willen versterken. Het is belangrijk dat kinderen de kans krijgen om in hun eigen omgeving op te groeien en naar school te gaan. Het is belangrijk dat de integratie van kinderen met bijzondere noden in de eigen omgeving mogelijk is. Ik begrijp dat dit in mindere mate een probleem is in stedelijke gebieden waar meerdere scholen zich in eenzelfde omgeving situeren, maar voor landelijke gebieden is dat wel een probleem.

Ik vind uw reactie in de krant in elk geval geen antwoord op het advies van de Vlor. Mijnheer de minister, in welke mate volgt u de redenering dat er grote om-

zichtigheid moet zijn bij het hanteren van landelijke gemiddelden? Welk antwoord biedt u op het advies van de Vlor met betrekking tot leerzorg?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik ben een beetje verbaasd over een aantal dingen die mevrouw Helsen heeft gezegd, maar dat zal ik dadelijk toelichten. Ik wil eerst de context schetsen.

Mevrouw Helsen, de heer Decaluwe en ikzelf hebben in dit huis gisteren een groep ouders ontvangen die met grote problemen zitten inzake het vervoer van hun kinderen die naar het buitengewoon onderwijs gaan. U hebt daar hard uw best gedaan in naam van de commissie voor Onderwijs en de CD&V-fractie om te laten voelen dat we daarmee inzitten en er iets willen aan doen, en dat is ook echt nodig.

Als u a zegt, dan moet u ook b zeggen. We kunnen dat vervoersprobleem niet oplossen als we niet de organisatie van het buitengewoon onderwijs en het onderwijs voor kinderen met bijzondere problemen aanpakken. Het is niet consequent als we het anders zouden doen. U kunt niet die mensen heel empathisch zeggen dat we hen zullen helpen, maar vervolgens niet meedoen aan het debat over de organisatie van het buitengewoon onderwijs. Ik denk dat u dat laatste wel wilt, maar toch wil ik dat even benadrukken. Leerzorg gaat over dat laatste.

Leerzorg gaat eigenlijk over de vraag hoe het buitengewoon onderwijs en het onderwijs voor kinderen met bijzondere problemen moet worden georganiseerd opdat alle kinderen een zo goed mogelijke opvang krijgen, het liefst zo dicht mogelijk bij huis. Dat laatste zorgt er dan voor dat we het vervoersprobleem beter kunnen aanpakken. Dit dossier is een zeer gevoelige zaak. Ik wil op dat vlak elke slogantaal achterwege laten. Ik behoor niet tot diegenen die zeggen dat we dit probleem kunnen oplossen door alle ouders het individuele recht op inclusie van hun kind te geven op die plaats waar ze dat zelf wensen. Men kan de indruk wekken dat zo elke ouder het individuele recht krijgt om zijn individuele probleem op te lossen, maar dat krijgen we nooit gerealiseerd.

Ik stel uitdrukkelijk dat we een fijnmazige aanpak van de inschatting van de zorgbehoeften moeten ontwikkelen. En bij een grote zorgbehoefte moeten we de ouders zeggen dat er alleen een oplossing in het kader van het buitengewoon onderwijs mogelijk is. Ik ben evenwel niet iemand die zegt dat er niets moet veranderen. Dat laatste is ook geen oplossing. We zoeken daarom naar een manier van kijken naar het probleem die moet leiden tot de ontwikkeling van een fijnmazige aanpak van de zorgbehoeften. We zoeken naar een aanpassing van het aanbod waardoor scholen, ook scholen van het buiten-

gewoon onderwijs, op een niet-geforceerde manier toegankelijker worden voor kinderen met diverse types van problemen.

Wie vandaag in Maasmechelen woont en het ongeluk heeft dat zijn kind blind is, en dus op zoek gaat naar buitengewoon onderwijs, vindt nergens in Limburg een plaats. Men moet daarvoor dan tot in de buurt van Brussel afzakken, en dat is dramatisch. We moeten daarvoor een oplossing vinden. Aan scholen van het buitengewoon onderwijs moeten we dus zeggen dat ze over hun aanbod moeten nadenken.

Ik probeer dat zeer pragmatisch te benaderen, en dat is de reden waarom ik met het Vlor-advies rekening wil houden. Kort samengevat: ik denk dat we nood hebben aan een meer doordachte en meer eenvormige beoordeling van de problemen van de kinderen. De beoordeling moet fijner gebeuren. We denken ook dat kinderen terecht moeten kunnen in gewone scholen als dat slechts relatief gemakkelijk door te voeren aanpassingen vereist. We denken ook dat er tussensituaties zijn – we noemen dat het leerzorgniveau 3 – maar ook situaties die zo'n grote aanpassingen vergen dat we de ouders moeten zeggen dat hun kind geen toekomst heeft in een gewone school.

In de Vlor leven daarover veel bedenkingen. U hebt gevraagd wat ik zal aanvangen met het duidelijke advies van de Vlor. Wel, het is duidelijk dat het op cruciale punten een verdeeld advies is. De enen zeggen dit, maar de anderen zeggen iets anders. Dat is geen verwijt: het toont alleen maar aan dat het debat niet is afgerond.

Ik heb De Standaard geen reactie op dat advies gegeven. Integendeel: ik heb de journalist van De Standaard, die me vroeg naar een reactie op de acties van de ouders voor de realisatie van het recht op inclusie zonder meer, gezegd dat in dat advies zeer veel bekommernissen staan waarmee we allemaal rekening moeten houden. Dat is wat ik hem heb gezegd. Het is dus een beetje het omgekeerde van wat u denkt. Ik heb hem helemaal niet gezegd dat ik daarmee geen rekening wil houden.

Ik heb dus gezegd dat ik hem dit advies van de Vlor stuurde na overleg met het secretariaat van de Vlor, maar dat het vol stond met elementen die bekeken moesten worden. Want alle betrokkenen geven waardevolle opmerkingen. Zo kan ik bijvoorbeeld heel goed inkomen in de bezorgdheid dat we van scholen inspanningen vragen waarvoor ze de deskundigheid niet hebben. Ik ben ook absoluut niet van oordeel dat we het buitengewoon onderwijs moeten afbouwen, niet nu en niet in de toekomst.

De krant heeft de nadruk gelegd op één punt, en ik vind dat u daar wat eigenaardig op reageert. Ik ben van

oordeel dat een school moet kunnen zeggen wat ze aan kan en wat niet, ook aan ouders die iets vragen en wensen. Vandaag is het zo dat sommige deuren wagenwijd openstaan en andere helemaal dicht zijn. Wij werken met attesten. Voor kinderen met attesten types 1 tot en met 7 kan een school zeggen dat het niet gaat. Maar voor een kind met een attest type 8 moet een gewone school de deur wagenwijd openhouden. Eigenlijk is dat simplistisch en niet zeer genuanceerd.

Ook het zwart-witverhaal van een attest of niet, is niet genuanceerd. Ik wil in plaats van het zwart-witverhaal vier gradaties van noodzakelijke aanpassing van zorg. Ik heb ook aan de Vlor voorgesteld om die types anders te bekijken, namelijk in functie van de zorgbehoefte. Als de zorgbehoefte niet te moeilijk is, moet er dan niet voor elk type wat plaats zijn in gewone scholen? Maar ik heb eraan toegevoegd dat ik scholen ervoor wil beschermen dat ze te veel vraag krijgen door bijvoorbeeld hun goede reputatie ter zake. De Standaard heeft dit vertaald in 'een verplichte spreiding', terwijl ik enkel een school wil beschermen in haar draagkracht.

Ik zeg dus in de conceptnota dat een school moet kunnen zeggen dat ze al veel probleemkinderen hebben. In het Vlor-advies staan een aantal interessante overwegingen daarover: met wat moet men dan rekening houden, moet men dan niet met nog meer rekening houden? Ik denk dat we daarover moeten praten. Maar u geeft me de indruk dat ik niet in die bescherming moet voorzien. U zegt dat op het platteland een school niet mag zeggen dat haar draagkracht overschreden is. Ik denk dat u daar toch twee keer over moet nadenken. Ik wil aan scholen de mogelijkheid geven om te zeggen dat ze aan de limiet zitten. Dat is het idee van het landelijk gemiddelde. Ik denk dat de Vlor-partners, weliswaar vanuit een verdeeld advies, daar heel relevante dingen over zeggen, waar we rekening mee zullen houden.

Ik zal dus het Vlor-advies aandachtig bestuderen en het voorstel bijsturen en aanpassen. Dan zal ik aan de regering en het parlement een aantal voorstellen doen. Ik wil dit niet alleen doen omdat we ervaren dat de ouders van de kinderen het door de complexiteit van de huidige situatie moeilijk hebben. Gisteren hebben we beiden ervaren waarom hervorming nodig is: er was niet alleen het probleem van de plaats van het aanbod, maar er waren ook de ouders van kinderen met autismoornissen. Voor autisme is er geen apart type. We moeten dat dus oplossen. Na 10 jaar debat, moet in deze regeerperiode een richting gekozen worden. Ik pleit voor een pragmatische richting, voor een haalbare richting. Niet voor het simplisme dat elke ouder die zijn vinger opsteekt, zijn recht krijgt. Maar ook niet voor een statusquo. En ook niet voor angst voor verandering.

Daarom is het belangrijk dat we de mensen goed informeren. Er zijn mensen die geloven dat we het buitenge-

woon onderwijs willen afschaffen. Ik heb gelezen in een krantje van de onderwijswereld dat we in het jaar 2016 het buitengewoon onderwijs afschaffen. Ik heb dat laten rechtzetten, maar ik moet zo voortdurend van alles rechtzetten. Mensen moeten lezen wat ik heb geschreven en zien hoe genuanceerd dat is en moeten er van uitgaan dat ik terdege rekening houd met het Vlor-advies, ook al is het verdeeld.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. U hebt gezegd dat we de denkoefening moeten maken op welke manier we de integratie van leerlingen met bijzondere noden in het gewoon onderwijs zo maximaal mogelijk kunnen maken.

Vanuit CD&V hebben we altijd gesteld dat we kiezen voor het gewoon onderwijs waar het kan en voor het buitengewoon onderwijs waar het moet. Wij houden ons daaraan.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat staat ook in het regeerakkoord, dus daar gaan we allemaal samen vanuit.

Mevrouw Kathleen Helsen: We willen mee op zoek gaan naar de manier waarop de integratie van leerlingen met bijzondere noden en behoeften in het gewoon onderwijs mogelijk is.

Mijnheer de minister, u stelt dat ik met de landelijke gemiddelden voor het platteland wil bekomen dat de draagkracht niet ingeroepen wordt, maar dat wil in net niet. Ik stel dat draagkracht zeer belangrijk is en dat in het Vlor-advies sterk naar voren komt dat daarmee rekening moet worden gehouden. (*Opmerkingen van minister Frank Vandenbroucke*)

Draagkracht is dus belangrijk. De vraag rijst op welke manier we daarmee omgaan op het moment dat de draagkracht wordt overschreden. U zegt dat dan landelijke gemiddelden gehanteerd moeten worden. Mijn vraag is of dat een goede oplossing is voor het probleem. Ik denk dat we daar ernstig over moeten nadenken, want het is niet vanzelfsprekend om bepaalde doelgroepen te combineren binnen het gewoon onderwijs. Ik denk dat we zeer voorzichtig moeten omspringen met het instrument landelijke gemiddelden.

Het is uitdrukkelijk mijn pleidooi om wel rekening te houden met de draagkracht van scholen en om verschillende factoren in rekening te brengen, want dat zal bepalen welke kwaliteit van onderwijs we straks kunnen aanbieden, niet alleen voor kinderen met bijzondere noden, maar voor alle kinderen. Dat is onze bezorgdheid, die we delen met het hele onderwijsveld en de ouders. Het Vlor-advies is op bepaalde punten een verdeeld advies, maar in zijn totaliteit is het een Vlor-advies dat door alle partijen gedragen wordt. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de minister, ik wil even ingaan op uw inleiding. Als voorzitter van de commissie voor Onderwijs ben ik enigszins verrast dat u deze inleiding op die manier gebruikt.

Ik heb weet van ouders die gisteren een verzoekschrift wilden indienen. Ik was daarvan op de hoogte gebracht. Ik heb meegedeeld dat het gebruikelijk is dat een verzoekschrift wordt overhandigd aan de voorzitter of ondervoorzitter van het parlement of aan een ambtenaar, maar niet aan de voorzitter van de commissie.

Ik was heel erg verrast toen ik gisteravond op de lokale Oost-Vlaamse televisie zag dat die mensen het verzoekschrift aan u overhandigden. Voor mijn part mag dat, maar ik weet niet of dat gebruikelijk is. Vandaar mijn verwondering over uw inleiding.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, men mag in deze discussie niet te veel zwart-wit denken. Maar dit terzijde. De discussie over de conceptnota leezorg moet worden losgekoppeld van de problematiek van het leerlingenvervoer. Er is eigenlijk mijns inziens totaal geen verband tussen beide. Het probleem van het leerlingenvervoer kan eenvoudig worden opgelost door aan de ouders meer middelen toe te kennen of door eventueel een minibusje te gebruiken.

Eigenlijk mag de problematiek van het leerlingenvervoer geen invloed hebben op de discussies over het concept leezorg zelf, want het heeft er ten gronde niets mee te maken.

Het voorbeeld dat u aanhaalt over de blinde leerling van Limburg die aangewezen is op een school in Brussel of Brugge, heeft te maken met het feit dat het aantal blinde leerlingen zo beperkt is, dat het geen zin heeft om in iedere centrumstad een blindenschool te installeren. Dat is jammer genoeg de realiteit. Hetzelfde geldt voor dove kinderen. Het is onrealistisch om in elke centrumstad een school te voorzien voor deze doelgroep. Het is belangrijk dat er expertise aanwezig is en gebundeld blijft. Als je die gaat versnipperen over heel Vlaanderen, dan verlies je heel wat. Je mag het kind niet met het badwater weggooien. De hele discussie over het concept leezorg moet met grote omzichtigheid gevoerd worden. Ik hoop dat u met deze opmerking rekening kunt houden.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, het was de bedoeling om het vervoer van een aantal categorieën van leerlingen van het buitengewoon onderwijs te inte-

greren binnen De Lijn. Men heeft zich beperkt tot het overnemen van heel die handel en de centen te krijgen van het departement Onderwijs. Daar is het bij gebleven. De toestand is nu, ook bij mij in de gemeente, dat eerst een Lijnbus door het dorp rijdt en vervolgens een bus van een of andere pachter voor het buitengewoon onderwijs, terwijl altijd is voorgesteld om voor een aantal categorieën het aanbod te integreren in het gewone onderwijs. Tot nu toe is dat veel te weinig gebeurd. Men had op dat vlak forse besparingen kunnen doorvoeren die men had kunnen gebruiken voor capaciteitsverhoging in het normale leerlingenvervoer. Dat is de achtergrond van het verhaal.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mijnheer de minister, ik denk dat iedereen het er intussen wel over eens is dat er een aantal knelpunten zijn binnen het buitengewoon onderwijs die wel degelijk moeten worden aangepakt. Ik juich het toe dat de discussie, die zoals u zegt al 10 jaar wordt gevoerd, eindelijk naar een resultaat zal leiden.

Ik heb wel een probleem met de manier van communiceren. We hebben in de commissie vastgesteld dat er dossiers zijn waarvan de bespreking moet worden uitgesteld omdat we wachten op een advies of een verdere evolutie in de leezorg. Binnen de leezorg volgen de nota's elkaar op, wat logisch is, omdat er telkens aanpassingen gebeuren. Daar tussendoor duiken nog nieuwe zaken op die nergens vermeld staan. Ik denk dat de vraag van mevrouw Helsen daarop slaat. Het wordt intussen ook wel duidelijk dat over de hele nota leezorg een grondig debat zal moeten worden gevoerd, zowel binnen het parlement als daarbuiten. Als ik afga op de reacties die wij binnenkrijgen, is er nog zeer veel onduidelijkheid. Ik vind het zeer moeilijk om dit zeer grondig te doen als ondertussen nog eens nieuwe zaken blijven opduiken, zoals het landelijke gemiddelde waarover ik nog nergens iets heb gelezen.

Minister Frank Vandenbroucke: Als u daar nog nergens iets over hebt gelezen, dan bent u, in tegenstelling tot andere gelegenheden, nu slecht gedocumenteerd. Ik heb een aantal maanden geleden een nieuwe conceptnota voorgesteld op een publieke vergadering van de Vlor en die staat al maanden op mijn website. Alles staat daar in. U bent nu bij wijze van uitzondering niet goed mee.

Mevrouw Van Kerrebroeck, ik ben een klein beetje verbaasd over uw betoog. Het reglement zegt dat een verzoekschrift moet worden afgegeven aan een ambtenaar. Dat is gebeurd. Maar de heer Decaluwe, uw fractiegenoot en ondervoorzitter van het Vlaams Parlement, en mevrouw Helsen vonden het nodig om daar persoonlijk bij te zijn. Ik neem hen dat niet kwalijk. De heer Decaluwe heeft me overigens ook gezegd, toen ik

zegde dat ik die mensen ook wel eens wilde spreken, dat het goed is om eens met hen te praten want ze vragen voortdurend om contact met mij maar ze krijgen dat niet. Er waren al wel mails en brieven uitgewisseld maar er was inderdaad nog geen persoonlijk contact geweest. Ik stel voor dat als u het er wat moeilijk mee hebt dat er een contact was tussen twee parlementsleden en de minister, dat u eerst eens met de heer Decaluwe en mevrouw Helsen probeert af te stemmen hoe wij optreden wanneer er een verzoekschrift wordt ingediend.

Ik wil nog terugkomen op de grond van de zaak. Wat me verbaasde, mevrouw Helsen, is dat u tegen zo'n idee van een landelijk gemiddelde bent omdat u vindt dat er in uw landelijke school meer van die leerlingen moeten kunnen binnenkomen als dat mogelijk is. Het enige dat ik heb doen opmerken is dat u dan wel mee moet gaan in mijn redenering hoe we de draagkracht van die school moeten meten en of we het ongelimiteerd doen.

U geeft kritiek op de wijze waarop ik de draagkracht van de school wil beschermen. Ik ben het er helemaal mee eens dat dit beter kan dan met een cijfertje, maar uw kritiek zou ik veeleer verwacht hebben van Ouders voor Inclusie. U hebt dit echter nu verduidelijkt. Onze redeneringen ter zake moeten erg zorgvuldig zijn, want dit is uitermate gevoelig. Daarom probeer ik pragmatisch te werk te gaan, en met zeer veel overleg. Ik zal dus helemaal rekening houden met het advies van de Vlor. Ik denk niet dat ik iedereen bij de Vlor tevreden kan stellen, want het advies is verdeeld. Dat is nu eenmaal zo.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, ik ben een paar maal genoemd naar aanleiding van het initiatief van gisteren. De waarheid heeft haar rechten. Het is goed dat dit parlement dit goed weet. De indruk werd immers gewekt dat het ging over partijpolitiek, dat we gewoon de mensen gelijk gaven. Dat klopt helemaal niet. Die mensen zijn al sinds het najaar aan het e-mailen met diverse leden van alle politieke partijen. Mevrouw Helsen en ikzelf hebben daarover vragen gesteld aan minister Van Brempt. Mevrouw Hostekint heeft daarop ingespeeld. Nadien hebben die mensen gemeld dat ze een verzoekschrift wilden indienen. Ze beschikten over de nodige handtekeningen. Ze vroegen hoe ze dat moesten doen. Ik heb toen contact opgenomen met de diensten, die me hebben gezegd dat enkel een ambtenaar dit kon doen. Die mensen wilden het persoonlijk komen afgeven en wilden dit combineren met een bezoek aan het Vlaams Parlement. Ik heb geantwoord dat ik ervoor zou zorgen dat een ambtenaar hen kon ontvangen. Nadien zou er een bezoek zijn aan het Vlaams Parlement. Mijn medewerker heeft dat georganiseerd. Die mensen hebben gevraagd of er wat uitleg kon worden gegeven over dit toch complexe dossier. Een adviseur van de minister-president was daarbij. Ik heb echter niet ge-

vraagd dat er televisiecamera's aanwezig zouden zijn en ik was er totaal niet van op de hoogte dat u daar plots zou opduiken.

We hebben dan gezamenlijk uitleg gegeven in de commissie, op een serene wijze. Nadien hebben die mensen het parlement bezocht, niets meer en niets minder. Het was zeker niet de bedoeling aan partijpolitiek te doen. Het ging over een vijftiental mensen die me een e-mail hebben gestuurd. Ik vond het dus belangrijk mijn verantwoordelijkheid te nemen, tegen de verzuring van de maatschappij, en die mensen hier behoorlijk te ontvangen, zonder aan partijpolitiek te doen.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik ben heel blij dat u dat zegt. Zo weet de voorzitter van de commissie hoe de vork in de steel zit. U hebt die mensen hier ontvangen. Mij is ook gevraagd die mensen te ontvangen. Ik wist dat ze hier zouden zijn om 10 uur. Ik ben er dus ook heen gegaan. Ik denk dat zowel u als die mensen bijzonder blij waren dat we daar gedurende 1 uur grondig over hebben gesproken. Zo eenvoudig en correct was het. Het was een interessante discussie.

Mevrouw Kathleen Helsen: We kunnen het daar nog uitvoerig over hebben. Het is belangrijk voort te discussiëren over de vraag hoe we dat landelijke gemiddelde vorm geven. Daar gaat immers net de discussie over. Er is het knelpunt van de draagkracht en het gebruik van dat gemiddelde om dat probleem op te lossen. We moeten dus voort verhelderen hoe we dat beter kunnen hanteren. Dat hoeft niet vandaag het voorwerp te zijn van een discussie, maar ik vind het wel belangrijk daar verder op door te gaan. Ik vrees immers dat dit nefaste effecten zal hebben op het terrein, wat we niet wensen en willen voorkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evolutie van het drug- en alcoholgebruik en het vrijmaken van extra middelen voor preventie

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, eergisteren publiceerde de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen haar rapport over de enquête die ze sinds 2000 in de Vlaamse secundaire scholen houdt met betrekking tot het middelengebruik. De algemene vaststelling is uitermate positief: er is een daling van het middelengebruik bij de leerlingen, en in het bijzonder

bij de jongste categorieën. Daartegenover staat dat dit gebruik relatief hoog blijft, zeker bij jongens.

Daarom pleit de VAD voor het voorzetten van de inspanningen en diversificatie. Ik kom er later op terug.

U bent verheugd met deze vaststelling, dat stond ook in de pers, en u zegt dat u extra middelen zult uittrekken voor een actieplan. U liet daarbij in het midden wat u net bedoelde met extra middelen. U plakte er geen bedrag op en vertelde evenmin wanneer we die campagne mogen verwachten. In de begroting vind ik een bedrag terug van 300.000 euro, bestemd voor een massamediale campagne over middelengebruik. Het zou gaan om een jaarlijks herhaalde campagne die zich eerst zou richten op cannabisgebruik met een focus op zestien- tot achttienjarigen, vervolgens op alcoholgebruik met een doelgroep van twaalf- tot veertienjarigen, om te eindigen met een campagne over roken.

De publicatie van de VAD levert interessante toetsstenen op voor het voorstel uit uw beleidsbrief. De VAD stelt bijvoorbeeld dat preventiebeleid het best zo vroeg mogelijk aanvangt en dat zestien jaar een scharniermoment is voor cannabisgebruik. We kunnen ons de vraag stellen of een campagne naar zestien- tot achttienjarigen niet wat te laat komt. De VAD wijst ook op het belang van omgevingsfactoren. Dat is in de eerste plaats de school, maar ik denk dat ook de thuissituatie belangrijk is. Ik vind in uw beleidsbrief geen verwijzingen naar de rol van opvoeders in een breder preventiebeleid, zelfs niet bij wijdverspreide middelen als tabak en alcohol. De belangrijkste vaststelling is waarschijnlijk het grote verschil in middelengebruik tussen jongens en meisjes. Het cannabis- en alcoholgebruik liggen duidelijk hoger bij jongens. Voor tabak is het verschil minder duidelijk. Dit brengt de VAD tot een vraag om een genderspecifiek aspect toe te voegen aan uw preventiebeleid.

Wat bedoelt u precies met extra middelen? Hoeveel denkt u uit te trekken voor het actieplan? Wanneer mogen we deze campagne verwachten? Zult u deze bijsturen in functie van de vaststellingen van dit rapport?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: U haalt een belangrijk thema aan. Als we kijken naar de actualiteit, kunnen we er niet omheen dat we middelengebruik moeten aanpakken. Ik heb hierover interessante gesprekken gehad met mensen van de Wereldgezondheidsorganisatie, die meer en meer vaststellen hoe groot de impact van drugs is op samenlevingsproblemen. Er bestaat een duidelijk verband tussen drugs en geweld. Het is belangrijk dat wij inzetten op preventie van het middelengebruik in het algemeen.

We mogen blij zijn met de huidige resultaten, maar niet euforisch. We beseffen goed genoeg dat er nog steeds

risicofactoren zijn. Ik verwijs naar onderzoeken die aantonen dat onze jongeren vatbaarder zijn voor deze verleidingen. Jongeren reageren vaak met vluchtgedrag op problemen: dat kan zich uiten via drugs en alcohol, maar ook als zelfdoding, automutilatie, eetstoornissen en andere. We moeten beseffen dat we in Vlaanderen door culturele aspecten zeer kwetsbaar zijn op dit vlak.

Ik vind het wel positief dat dit verdere preventie ondersteunt. De zin van preventie wordt vaak in vraag gesteld. Deze resultaten tonen het nut aan van onze investeringen in preventie.

U verwijst naar een aantal elementen, maar daarover kan ik nu niet het hele debat voeren. Gedurende meer dan 6 maanden hebben we samen met experts heel wat werk verricht, en uit respect voor die experts stel ik voor dat we de vele aanbevelingen grondig bekijken in de commissie. De aanbevelingen zijn middelen-specifiek, maar er zijn ook een aantal aspecten aan verbonden die over alle middelen heen lopen en doelgroepenbepaald zijn. We laten ons inspireren door het Ottawa Charter van de WGO, dat ervoor pleit om eerder de oorzaken aan te pakken dan om in te spelen op de effecten. In het charter wordt gepleit voor een meer-sporenbeleid met een universele preventie, bijvoorbeeld via massamediale campagnes, maar ook voor een selectieve preventie gericht tot de meest bekende doelgroepen zoals zwangere vrouwen en kinderen van ouders die een risicogedrag of een problematisch alcoholgedrag vertonen.

Op wereldvlak is er een heel interessant debat bezig over de juiste leeftijd waarop we ons moeten richten. Europa focust voor de selectieve preventie op een andere leeftijd dan Amerika. Amerika is duidelijk en zal zich richten tot de twaalfjarigen. Wij hebben gekozen voor de veertienjarigen. Ook dit moet constant worden opgevolgd en geëvalueerd.

Ik nodig u dus uit om de aanbevelingen ten gronde te bekijken. In de aanbevelingen komen ook heel duidelijk de verschillende levensdomeinen aan bod: onderwijs, gezin en ouders, tewerkstelling en de sector van de vrije tijd. Dat laatste domein is het moeilijkste en het is van cruciaal belang dat de nodige preventieve acties worden ondernomen.

U kunt de aanbevelingen ook terugvinden op www.gezondheidsconferentie.be. Het is de bedoeling om nu met de experts verder te werken aan heel concrete acties. Ook in het parlementaire debat kunnen we op een heel open manier bekijken wat de prioritair acties moeten zijn. Uiteraard zullen de experts ter zake ook aanbevelingen doen.

Het extra budget dat we ter beschikking stellen, bedraagt 450.000 euro. Dat wordt niet noodzakelijk inge-

zet voor de massamediale campagnes, want daarvoor wordt in eenmalige budgetten voorzien. Het bedrag van 450.000 euro is recurrent. We kunnen dus op langere termijn investeren.

Ik heb een politiek akkoord gesloten met federaal minister Demotte met betrekking tot het Tabaksfonds. Aan dat akkoord moet nog uitvoering worden gegeven in teksten, maar in principe zijn we het erover eens dat er 580.000 euro naar Vlaanderen komt en dat Vlaanderen daar 290.000 euro tegenover moet plaatsen.

Eenmaal uitvoering wordt gegeven aan dit akkoord, kunnen we extra investeren in dit erg belangrijke domein dat heel veel effect heeft op alle andere domeinen van ons welzijnsgebied zoals intrafamiliaal geweld, kindermishandeling en bijzondere jeugdzorg.

Ik herhaal mijn voorstel om de tijd te nemen om alle aanbevelingen grondig te bespreken in het parlement, waarna we samen prioritaire acties kunnen bepalen. In het nodige budget werd reeds voorzien. Daarna wil ik zo snel mogelijk uitvoering geven aan die acties.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik ben het met u eens dat preventie wel degelijk nut heeft. Gelukkig wordt dit af en toe met cijfers bewezen. Ik ben het er ook mee eens dat we niet euforisch mogen zijn.

Op mijn vraag over het budget heb ik een duidelijk antwoord gekregen. Ik ben zeker bereid om het debat verder te voeren in de commissie. Voor wat mij betreft, lijkt dit punt me vandaag uitgeput.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de cijfers wijzen inderdaad op goed nieuws, maar we moeten zeker en vast waakzaam blijven. De VAD waarschuwt immers voor de wel heel grote sociale druk om alcohol te drinken en – nog gevaarlijker – voor de heel grote tolerantie tegenover overmatig alcoholgebruik.

Mag ik uit uw antwoord afleiden dat u een definitief akkoord hebt gesloten met federaal minister Demotte in verband met het Tabaksfonds? Ik vind dat nogal merkwaardig, want voor me ligt een persmededeling van 26 februari waarin u terecht meedeelt dat het spijtig is dat “we vandaag als gemeenschappen, bevoegd voor preventie, niets van de huidige heffingen rechtstreeks kunnen ontvangen, want die zouden een extra boost kunnen geven aan het preventiebeleid”. De persmededeling dateert van eergisteren. Ik kreeg dus graag een toelichting hierover.

Mevrouw de minister, ik ben verheugd dat u bezig bent met een actieplan. Wat is uw timing daarvoor? Over dit

onderwerp hebben we in de vorige legislatuur herhaaldelijk de respectieve ministers van Welzijn ondervraagd. Dat actieplan werd de hele legislatuur lang aangekondigd. We hebben het uiteindelijk ontvangen in het paasreces, net voor de verkiezingen. Ik hoop dat dit niet uw bedoeling is.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dat preventie werkt, is een deugddoende vaststelling. Het is ook deugdzaam dat de VAD dit opvolgt en daarvoor bijna 40.000 leerlingen van het middelbaar onderwijs heeft ondervraagd. We moeten af en toe eens zeggen dat er op een gedegen manier wordt gewerkt en dat men niet in het ijle bezig is.

Naar aanleiding van de persmededeling van de VAD, hebt u gezegd dat er extra middelen moeten komen en dat er gestructureerde preventie moet worden uitgebouwd. Het is normaal dat de heer Van Malderen en ikzelf daarover vragen hebben en willen debatteren in het Vlaams Parlement.

U verwijst naar de gezondheidsconferentie van november. Daar hebt u aangekondigd dat de werkgroep, die het na-traject van de conferentie zal verzorgen, alle actoren zou bevatten. Wie zijn dat dan? Werden ze al gecontacteerd? Is er al een overleg geweest? Zult u een genderspecifieke aanpak gebruiken? We hebben niet alle actoren nodig om te weten of ze dat zullen ondersteunen. We willen graag uw opinie daarover kennen. Zowel de heer Van Malderen als ikzelf ondersteunen dat zeker.

Minister Inge Vervotte: In januari heb ik een politiek akkoord afgesloten met federaal minister Demotte. Hij zal ons de teksten overmaken. We moeten die dan nalezen zodat er geen principiële problemen meer opduiken. Daarom heb ik in het krantenartikel verwezen naar het belang dat ik eraan hecht. Van de middelen die binnenkomen via taksen en accijnzen, moet er ook een deel terugvloeien naar preventie. Dat was een verwijzing naar het Tabaksfonds.

In de omringende landen wordt een duidelijker link gelegd tussen preventie en curatie. Als er terugverdieneffecten zijn van curatie worden die opnieuw geïnvesteerd in preventie. Dat debat wil ik ook met de federale overheid voeren omdat het een responsabiliserend effect heeft. Dat is een duurzame investering in de samenleving.

Dat is het brede debat. In de uitvoering van het Tabaksfonds is het casusgebonden. Omdat de teksten nog niet ondertekend zijn, heb ik me vaag uitgelaten in de pers naar aanleiding van de studie. Ik verwacht daarbij geen

grote problemen meer. Dat kan dan worden uitgevoerd, en het liefst zo snel mogelijk, want we discussiëren er nu al enige tijd over.

Met betrekking tot de timing van het actieplan moeten we goed opletten dat er geen misverstanden ontstaan. We hebben gekozen voor een planmatige en onderbouwde werkwijze. Dat is noodzakelijk omdat het gaat over expertise die we in Vlaanderen gelukkig hebben. We hebben ons ook laten inspireren door buitenlandse kennis en ervaringen.

Wij hebben dus een heel schema opgebouwd. Wij hebben daar om te beginnen meer dan zes maanden met de experts uit binnen- en buitenland over gediscussieerd. Er zijn stuurgroepen geweest. Er was een gezondheidsconferentie op 30 november. Dan hebben we verdere afspraken gemaakt met een stuurgroep die zich over de verschillende zaken gaat buigen. In die stuurgroep zitten onze partnerorganisaties, zoals de VAD. Dat is de timing van ons actieplan. Alle aanbevelingen worden omgezet in acties, en die vormen samen het actieplan.

Ik ga niet wachten tot wanneer we een globaal actieplan hebben. Het is de bedoeling om nu al zoveel mogelijk acties uit te voeren. Ik wil gerust discussiëren over de prioriteiten daarbij. Aangezien er middelen vrijgemaakt zijn voor 2007, is het cruciaal dat de eerste acties zo snel mogelijk van start gaan. Dat zijn middelen die we echt al willen inschrijven voor de preventie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elke Roex tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van de ouderenzorg in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, beste collega's, we lazen de afgelopen weken verschillende noodkreten in de kranten: enerzijds vanuit Limburg, waar men zegt dat er te weinig rusthuisbedden zijn, en anderzijds vanuit de rusthuizen zelf, die zeggen dat ze geen personeel meer vinden. Vandaag was er dan een noodkreet van CD&V en Open Vld over het kortverblijf en de centra voor herstelverblijf en de gastgezinnen.

Mevrouw de minister, ik denk dat we de logica aan het omdraaien zijn. We weten dat u klaar bent met het Zorgregiodecreet en met het Woonzorgdecreet, en we weten dat uw Ouderenbeleidsplan klaar ligt. Dat moet een kader vormen waarbinnen losse initiatieven een plaats

kunnen krijgen. Op dit moment hebben we de neiging om in te gaan op losse initiatieven, vooraleer we het globale kader kennen.

Er is nood aan een operationeel plan voor de ouderenzorg, met een duidelijke visie over de ouderenzorg in de toekomst en welke nieuwe vormen van zorg we gaan erkennen, zowel in ambulante zorg als in residentiële zorg. Daarvoor is het noodzakelijk om de ontwerpen van decreet en de context ervan te kennen. Kunnen we samen bouwen aan zo'n operationeel plan? Wanneer komen de ontwerpen van decreet naar het parlement? En op welke manier denkt u de betrokkenheid van het parlement daarin te vergroten?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mevrouw Roex, ik ken uw terechte bekommernissen rond het ouderenbeleid. We moeten in Vlaanderen op een pragmatische en tegelijk zeer geprogrammeerde manier omgaan met dat ouderenbeleid. We zouden in een paniekreflex heel veel rusthuizen bouwen of veel gaan investeren in de thuiszorg om dan vast te stellen dat ook daar niet alle behoeften worden ingevuld. Er moet in Vlaanderen opnieuw een planmatige en onderbouwde aanpak zijn, liefst met een totaalvisie. We moeten ook daar een meersparenbeleid ontwikkelen.

Ik ben het met u eens dat het zinvol is om rond al deze elementen een coherente visie te ontwikkelen. Het is inderdaad gevaarlijk om op verschillende plaatsen te gaan sleutelen, zonder te weten waar je uiteindelijk terecht komt.

Er zijn eerst een aantal zaken gebeurd die echt noodzakelijk waren. Ik verwijs naar de alternatieve financiering omdat we daar met heel grote tekorten zaten. Wanneer we in de sector een aantal veranderingen willen doorvoeren, is het noodzakelijk dat we een antwoord bieden op de eerste grote buffer van problemen. Zo niet kunnen we niet rekenen op de medewerking van de sector terwijl het net noodzakelijk is dat de sector daar volledig achter staat. In de sector van het ouderenbeleid, de rusthuissector en de thuiszorgsector is men zeer innoverend en creatief. Er is dus al heel wat gebeurd inzake de alternatieve financiering.

Welzijn is het domein waarin de operationaliteit voor het eerst is uitgevoerd. Dat was in september 2006. We hebben in 2006 al 26 principiële dossiers goedgekeurd voor de bouw van rusthuizen en 6 dossiers in 2007. Vroeger werden er op jaarbasis 6 dossiers goedgekeurd. Deze dynamiek moet worden voortgezet. Hij zal trouwens een impact hebben op de kwantiteit en op de kwaliteit. Wooncomfort is immers een essentieel onderdeel van levenskwaliteit. Maar ook de andere zaken moeten worden aangepakt. Er ligt dus nog heel wat werk op de plank voor het parlement.

De visietekst over het woon-zorgdecreet is klaar. Het is de bedoeling dat ik die aan de sector overhandig op 14 maart. Ik stel voor dat we binnen de commissie nagaan wanneer die tekst kan worden besproken. Ik hoop dat we daar een goed debat over kunnen voeren. De bedoeling is om vanuit die visietekst de decretale aanpassingen door te voeren. Daartoe bestaan verschillende mogelijkheden. We kunnen een decretale aanpassing doorvoeren van het Thuiszorgdecreet en het Ouderendecreet en een nieuw Woonzorgdecreet opstellen. De vraag is dan of we eenmaal werken met een grote chapeau of met een opstap-scenario waarbij het Thuiszorgdecreet en het Ouderendecreet worden aangepast. Wat geen ingang vindt in deze decreten, en waarvoor dus een nieuwe decretale basis moet worden gevormd, zou dan worden opgenomen in het Woonzorgdecreet. De timing hiervoor is september 2007. Voor het Ouderenbeleidsplan ontvang ik het advies van de Vlaamse Ouderenraad op 11 maart. We rekenen twee maanden voor de begroting en dan is er definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering en kan het besproken worden in het Vlaams Parlement

Er is dus nog heel wat werk aan de winkel. We moeten de agenda's bekijken en samen keuzes maken over de snelheid waarmee we de decretale aanpassingen zullen doorvoeren.

Mevrouw Elke Roex: Mevrouw de minister, u deelt mijn zorg en u houdt dezelfde volgorde aan. Ik vind het belangrijk dat er ook een operationeel plan is. De vraag is dan waar we naartoe willen wanneer er nieuwe zorgvormen bijkomen of wanneer de verhoudingen tussen ambulante en residentiële zorg verschuiven.

Mevrouw de minister, u wilt een snelle bespreking van de decreten. Pas na de bespreking van het kader zullen we ingrijpen in de bestaande decreten. Ik ben daar blij om.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Roex. Ongeveer een jaar geleden hebben we in de commissie voor het eerst van gedachten gewisseld over een aantal zaken, naar aanleiding van drie interpellaties en een vraag van mezelf. Mevrouw de minister, u stelde op dat ogenblik een aantal concrete data voorop. U verwachtte eind mei 2006 een tussentijds rapport over wonen en welzijn. In het najaar van 2006 verwachtte u een verslag van de HIVA over woonzorg en eind 2006 verwachtte u het Vlaams Ouderenbeleidsplan. Tot op vandaag hebben we daar in de commissie nog niets van gezien. Het lijkt me nuttig dat al deze zaken in een eerste fase worden besproken in de commissie.

Een jaar geleden was er binnen de commissie unaniemiteit om over de ouderenzorg en de vergrijzing uitvoerig

van gedachten te wisselen tijdens een plenaire vergadering. Nu moeten we vaststellen dat we dat debat nog altijd niet hebben gevoerd. Dat is spijtig. We kunnen die discussie natuurlijk ook houden in de commissie.

Ik kijk vooral uit naar de rapporten. De VLD is klaar om haar visie te geven tijdens het debat.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Deze vraag verwondert me enigszins. Hetzelfde geldt voor de opmerkingen van mevrouw Van der Borght. Het is duidelijk dat er geen eensgezindheid is binnen de meerderheid over dit dossier.

Daarnet werd zelfs gesproken over de noodkreet van CD&V en van de VLD. Dat zijn uw woorden, niet de mijne. Mevrouw Van der Borght geeft een sneer naar CD&V omdat die fractie een en ander in de pers heeft laten verschijnen.

Mevrouw de minister, ongeveer een jaar geleden heeft de VLD een aantal voorstellen geformuleerd. In grote lijnen kan mijn fractie zich daarin terugvinden. Vandaag heb ik via de media een aantal voorstellen van CD&V kunnen lezen. Ook daar zijn er zaken die zeer nuttig kunnen zijn voor een ouderenbeleid.

Ik ben in elk geval bijzonder benieuwd naar de teksten die u aan het parlement zult voorleggen. Als ik het goed heb begrepen, worden die dan hier in het najaar besproken. (*opmerkingen van minister Vervotte*)

Ik kan u in elk geval verzekeren dat onze fractie geen ideologische strijd zal voeren over de ouderenzorg. Voor ons zijn enkel de resultaten belangrijk. We zullen met zeer veel belangstelling uw teksten en voorstellen ontleden. We zullen ze op de inhoud beoordelen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, ik deel de mening van de vorige spreker. Ik ontwaar ook enige zenuwachtigheid binnen de fracties van de meerderheid.

Mevrouw de minister, die zenuwachtigheid heeft alles te maken met de soms toch wel ondraaglijke traagheid waarmee alles vooruit gaat. U zegt altijd maar weer dat er een inhaalbeweging is geweest in verband met de infrastructuur. Dat klopt natuurlijk. Deze regering heeft de mogelijkheid om te debudgetteren, om investeringen te spreiden. Dat is echter geen nieuw ouderenbeleid. Het gaat bijna allemaal om dossiers die al klaar lagen om een fel verouderde structuur te vervangen. Ze bieden echter helemaal geen antwoord op de grote nood in de volgende decennia ten gevolge van de vergrijzing in Vlaanderen.

Mevrouw de voorzitter, ik sluit me aan bij wat mevrouw Van der Borgh heeft gezegd. Misschien kunnen we in dit halfroond een debat houden over onze visie op de vergrijzing in Vlaanderen. Naar aanleiding van het 'Vlaanderen in Actie'-plan heb ik dat ook al gezegd. Deze regering is in feite helemaal niet bezig met een van de grootste uitdagingen voor de komende jaren, namelijk de vergrijzing. Hoe gaan we met die vergrijzing om? Hoe moet die bijkomende zorg worden georganiseerd?

Als het daarover gaat, stel ik enkel zenuwachtigheid vast bij bepaalde parlementsleden, en niet van de minsten. Ik denk dan aan de heer Dehaene, die voor zijn beurt spreekt, in de krant bepaalde uitspraken doet en enkele details in de rand regelt. Op dat vlak is deze regering absoluut niet goed bezig. (*Rumoer*)

Ik ben er veeleer voorstander van om een ruimer debat te voeren over de vergrijzing en over onze houding over wat in de toekomst moet gebeuren. Ik heb dat liever dan in de commissie voor Welzijn te spreken op basis van nota's, die over het algemeen vrij vaag zijn.

Ik zal een voorstel doen om hierover een actualiteitsdebat te houden. Hopelijk krijg ik de steun van mevrouw Van der Borgh.

Minister Inge Vervotte: Mevrouw Vogels, uw reactie verbaast me zeer. Op dit moment worden wachtlijsten weggewerkt. Anders zou men nu nog te horen krijgen dat men pas zou kunnen starten met bouwen in 2011, met een ritme van zes dossiers op jaarbasis. Nu is er op zeven maanden tijd werk gemaakt van 27 dossiers. Als u dan zegt dat er niets gebeurt inzake het ouderenbeleid, dan ziet u de waarheid niet onder ogen. (*Applaus bij CD&V/Opmerkingen van mevrouw Vogels*)

Dat is ook werk maken van zorg. U mag dan wel heel veel visie hebben. Als u die echter niet omzet in daden, dan hebben de mensen daar niets aan.

Daarom heb ik gezegd dat er een aantal prioriteiten moeten worden gesteld. Die waren echt noodzakelijk. We moeten zorgen voor bijkomende capaciteit en tegelijk een meersporenbeleid uitvoeren en een visie ontwikkelen. Ik ben het er mee eens dat die visie noodzakelijk is. Anders zouden wij misschien een aantal verkeerde accenten leggen in het beleid.

Dan kom ik op wat mevrouw Van der Borgh daarover heeft gezegd. De rapporten waarnaar u hebt verwezen, zijn allemaal op tijd binnengekomen. Die rapporten hebben nu net aanleiding gegeven tot de totaalvisie die we hebben gefinaliseerd. Wanneer u spreekt over het Vlaamse Ouderenbeleidsplan, moet u kijken naar de besluitvorming van de Vlaamse Regering. Dan kunt u zien dat de timing van het Vlaamse Ouderenbeleidsplan is gehaald. We hebben eind 2006 al een principiële goedkeuring

gehad. Nu zitten we al in de andere fases. We hebben elke vooropgestelde timing gehaald. Als u mijn beleidsbrief leest, ziet u dat ik voor de visietekst de timing zelfs voor blijf. We moeten goed zien welk werk hier al geleverd is. U vindt dat regelgevende kader voor die alternatieve financiering misschien peanuts, maar wij hebben daar heel hard aan gewerkt. Wij hebben er een jaar voor nodig gehad om heel deze operatie tot een goed einde te kunnen brengen en we zijn blij dat dat kader nu operationeel is. Het welzijnsdossier was als eerste dossier in orde. Er is naast de inspanningen inzake thuiszorgondersteunende initiatieven, die u ook vergeet, al heel wat georganiseerd op dat vlak.

Het laatste wat ik wil dat men mij verwijt, is dat ik de werkzaamheden van het parlement regel. Ik ben ook vragende partij voor een debat. Ik heb al verschillende keren voorgesteld om daarover te praten, om werkbezoeken af te leggen enzovoort. Ik wil niet het verwijt krijgen dat ik niet bereid zou zijn geweest om daarover te discussiëren. Ik ben niet verantwoordelijk voor de werkzaamheden van deze plenaire vergadering en van de commissies.

Mevrouw Elke Roex: Ik ondersteun de visie van de minister. De voorstellen van de andere meerderheidspartijen zijn op zich lovenswaardig, alleen willen wij die kaders binnen een totaalvisie op het ouderenbeleid. Die visie moet eerst komen. Ik wil het debat over de ouderenzorg ondersteunen, maar we moeten wel komen tot een operationeel en doelgericht debat. Ik wil geen ideologische discussies die zes maanden aanslepen. Daarmee geraken we niet vooruit. We moeten morgen een concreet en toepasbaar plan hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de verkoop van het Gruuthuse-handschrift aan het buitenland en de toepassing van het Topstukkendecreet

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister, stelt u zich voor dat 'De Nachtwacht' van Rembrandt zou verkocht worden aan het Rubenshuis in Antwerpen. Nederland zou wellicht, en terecht, te klein zijn. Twee weken geleden is het omgekeerde gebeurd: een uniek Middelnederlands handschrift, het Gruuthusemanuscript, werd vanuit de privéverzameling van de niet onbekende Brugse familie Van Caloen verkocht aan de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Het Gruuthusemanuscript is een bundeling van een aantal

minneallegorieën, gedichten en gebeden, waaronder het bekende ‘Egidius waer bestu bleven’: we hebben het allemaal op school leren kennen. Ik weet niet precies voor hoeveel het is verkocht, voor 2,5 of 4 of 5 miljoen euro, u zult het mij misschien kunnen vertellen. De bibliothecaris zei zelfs: “Er zijn veel Van Goghs, maar er is maar één Gruuthuse-manuscript.” Dat klopt. Die uitspraak toont aan hoe uniek dit handgeschreven manuscript is. Zeker voor ons, Vlamingen, en misschien nog meer – en dat mag ik toch nog één keer zeggen – voor ons, Bruggelingen. Ik verloochen mijn geboortestad niet, mijnheer De Wever. Dit manuscript heeft zeventienhonderd jaar thuisgehoord in Brugge. Nu is het niet verdwenen maar toch op zijn minst verhuisd richting Nederland.

Zo komen we bij het fameuze Topstukkendecreet. U zult me antwoorden dat dit decreet niet van toepassing is op dit manuscript omdat het om een documentair manuscript uit een privéverzameling gaat. (*Opmerkingen van minister Anciaux*)

Dat heeft uw woordvoerder nochtans verklaard. In 2003 is het Topstukkendecreet tot stand gekomen. In 2004 is aan de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen gevraagd om een lijst op te stellen en dat is ook gebeurd. Het is echter onduidelijk wat er met die lijst is gebeurd. Deze vereniging had ook een aantal aanbevelingen gedaan om dit soort van calamiteiten te vermijden, maar tot op heden is het Topstukkendecreet niet in die zin gewijzigd dat er voldoende instrumenten zijn om ervoor te zorgen dat dit soort van extreem belangrijk cultuur erfgoed uit Vlaanderen niet naar het buitenland verhuist.

U zult misschien verwijzen naar federaal minister Verwilghen, die verantwoordelijk is voor de Koninklijke – nationale – Bibliotheek van ons land, maar dat doet weinig ter zake. Ik heb trouwens de indruk dat er weinig coördinatie is tussen uw en zijn diensten en dat er met betrekking tot deze kwestie hoe dan ook te weinig inspanningen zijn gebeurd, zowel door hem als door u.

Mijnheer de minister, hoe kan dit? Hoe is het in hemelsnaam mogelijk dat het Topstukkendecreet niet voorziet in de mogelijkheid om dit in Vlaamse handen te houden? Hoe is het mogelijk dat er geen initiatieven zijn genomen? Hoe is het mogelijk dat er geen samenspraak en coördinatie is tussen uw diensten en die van de federale minister? Hoe is het überhaupt mogelijk dat dit belangrijke manuscript ons ontglipt is en zowaar in de Nederlandse Koninklijke Bibliotheek in Den Haag is terechtgekomen? (*Applaus bij het Vlaamse Belang*)

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Dewinter, ik dank u voor uw vraag. Ik vind het zeer belangrijk dat we in-

strumenten in handen nemen om zulk waardevol roerend cultureel erfgoed zoveel mogelijk in eigen handen te houden. Er is in uw vraag echter één zaak verkeerd. Voor zover ik weet, is ‘De Nachtwacht’ in handen van de Nederlandse overheid en zelfs in handen van een museum. Het vervreemden van ‘De Nachtwacht’ van Rembrandt naar Vlaanderen zou helemaal iets anders zijn en niet echt hoffelijk ten opzichte van de Nederlandse overheid. Er is een groot verschil.

Het Gruuthuse-handschrift was niet in handen van de overheid. Het was geen publiek bezit en zeker niet publiek toegankelijk en ik neem daarvoor niemand iets kwalijk. Alle deskundigen zullen u tegenspreken indien u beweert dat het Gruuthuse-handschrift de laatste 500 jaar en zeker de laatste jaren in Brugge was. Dat is niet juist.

Bovendien is het verkeerd – als dat zo is gezegd, dan is dat een fout, maar ik denk niet dat het zo is gezegd – dat het Topstukkendecreet niet van toepassing zou zijn op documentair erfgoed. Vanzelfsprekend is dat decreet wel van toepassing op dergelijk erfgoed, maar ik moet daar in alle bescheidenheid iets aan toevoegen. Het Topstukkendecreet is een van de realisaties van de Vlaamse Regering en is een uiting van een beleidsoptie om het erfgoedbeleid in Vlaanderen ernstig te nemen. Dat is nieuw. In het verleden waren daar weinig of geen middelen voor beschikbaar. We hebben de laatste jaar meer dan 1000 percent meer middelen kunnen inzetten en we zullen daar de volgende jaren nog fors op inzetten.

Het Topstukkendecreet is van toepassing op een topstukkenlijst van belangrijke kunstwerken die zich in Vlaanderen bevinden en die we willen beschermen. Het zijn stukken waarvoor de Vlaamse overheid garanties geeft op het vlak van de restauratie en waarop de overheid ook een voorkooprecht kan doen gelden. De lijst wordt opgesteld door de Topstukkenraad: een groep van deskundigen die van nul zijn gestart en geleidelijk de lijst aanvullen.

Op 6 april komt de raad samen om de ontwerplijst van documentair erfgoed te evalueren en uiteindelijk in de Topstukkenlijst op te nemen. Op dat moment zullen een hele reeks documenten op de lijst voorkomen. Het Gruuthuse-handschrift staat niet op de ontwerplijst, want het bevond zich volgens de geconsulteerde deskundigen niet in Vlaanderen. Alleen werken die zich in Vlaanderen bevinden, kunnen op de lijst voorkomen.

Wat de grond van de zaak betreft, ben ik het met u eens: ik zou er alles aan hebben gedaan om het Gruuthuse-handschrift te verwerven als we hadden geweten dat een privéverkoop nakende was. De verkopers hebben ons echter niet geïnformeerd, en geen enkele actor die op het terrein van het erfgoed actief is,

was ervan op de hoogte – met uitzondering van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag zelf, maar die heeft ons niet op de hoogte gebracht.

In enge zin heeft de hele zaak dus niets met het Topstukkendecreet te maken. We betwisten evenwel niet dat dit een zeer waardevol stuk literair of taalkundig erfgoed is. In de Taalunie, wordt sinds dit jaar, via een digitaliseringsproject hard gewerkt aan de conservering van het literaire en taalkundige erfgoed. In de Taalunie zitten Vlaanderen, Nederland en sinds kort ook Suriname. Als lid van het ministeriële comité kan ik stellen dat de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag de grootste partner van de Taalunie is. De Koninklijke Bibliotheek in Den Haag werkt aan een zeer groot project om namens de Taalunie al de archiefstukken van ons literaire erfgoed te ontsluiten. Het is een project waar we samen bevoegd voor zijn.

Dat kost ons niets. U vroeg of we daarvoor geld hebben opzijelegd. Op dit ogenblik heb ik 4 miljoen euro beschikbaar voor de realisatie van het Topstukkendecreet. We zoeken op de markt naar interessante stukken. Ik zeg daar niets meer over, want dat zou de prijzen alleen maar opdrijven. In het geval van het Gruuthusehandschrift hebben we dus niets moeten uitgeven. Ik ken de precieze prijs niet, maar men zegt me dat het om ruim 2 miljoen euro zou gaan. Een beetje als Groot-Nederlander stel ik vast dat dit stuk in handen komt van een publieke instelling die een toppartner van de Nederlandse Taalunie is. Dat is een vooruitgang, want het stuk was de afgelopen decennia onbereikbaar. Het komt in handen van de Nederlandse staat, maar zal ten behoeve van de Vlaamse en Nederlandse gemeenschappen worden ontsloten.

In die zin ben ik niet zo negatief ingesteld en vind ik het ook niet zo'n schande wat zich heeft voorgedaan. Voor alle duidelijkheid, ik verschuif de verantwoordelijkheid naar niemand, zeker niet naar de federale overheid. Ik vind dat de federale overheid zich niet met cultuur hoeft bezig te houden en dat we dat zo snel mogelijk ook zo moeten regelen. Maar het is mijn verantwoordelijkheid om voor cultuur en erfgoedbeleid inspanningen te doen en om de achterstand van decennialang in te lopen. Dat kan niet van vandaag op morgen, maar we doen dat wel in een tempo waar de rest van de Europese landen ons om benijden. De uitvoering van het Topstukkendecreet is sterk, maar biedt inderdaad nog geen totale bescherming.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister, ik noteer met interesse dat u vandaag zegt dat het Gruuthusemanuscript niet op Vlaamse bodem aanwezig was. Ik heb andere informatie, maar u zult ongetwijfeld beter geïnformeerd zijn. Ik zou willen weten waar het zich dan wel bevond en wie de eigenaar dan wel was.

Maar ik heb in de media ook heel wat kritiek kunnen lezen. Dan heb ik het niet over Rik Van Cauwelaert in

Knack en uw reactie daarop, die ik ook maar onvermeld zal laten. Maar ik heb het wel over de reactie van de heer Ludo Simons, gewezen hoofdbibliothecaris van de Universiteit Antwerpen. Hij zegt: “De Vlaamse overheid bestelt studie na studie over erfgoedbibliotheken, betaalt keurig op tijd de uitvoerders ervan en bergt de rapporten dan even keurig op in elektronische mappen. Wie goed zoekt, kan op het web een rapport van 2005 vinden, getiteld ‘Bewaarbibliotheken in Vlaanderen’, waarin de strategie wordt uitgetekend om een documentair erfgoedbeleid te voeren dat alle respect heeft voor de Koninklijke Bibliotheek als federale instelling, maar tegelijk binnen Vlaanderen verantwoordelijkheden vastlegt voor de bewaring en de ontsluiting van het eigen erfgoed. Dat gebeurt op dezelfde manier in Schotland, in Catalonië en in tientallen andere regio's die daarover afspraken maken met de Nationale Bibliotheek van het land. Alleen bij ons schijnt dat niet te kunnen. Daar zullen allicht nog een aantal staatsvormingen overheen moeten gaan. Is dan een pijnlijk verlies zoals dat van het Gruuthusehandschrift bezworen? Natuurlijk niet. Maar als er al een beleid zou zijn, als er al verantwoordelijkheden vastgelegd zouden zijn, als er al budgetten voor verwerving, conservering en ontsluiting van ons patrimonium beschikbaar zouden zijn, dan is het denkbaar dat de eigenaar van een manuscript zoals het Gruuthusehandschrift, eerst zijn geluk binnen Vlaanderen beproeft als het binnen de Belgische structuren niet lukt.” Dit is niet door een politicus of een journalist uitgesproken, maar door de hoofdbibliothecaris van de Universiteit Antwerpen die het ongetwijfeld wel zal kunnen weten.

Ik meen dat men te lang getalmd heeft met het opstellen van de lijst die nu blijkbaar in april voor de raad komt. Men heeft geen instrumenten in handen, men heeft onvoldoende afspraken met de Koninklijke Bibliotheek en men heeft vooral te lang gewacht om de federale bevoegdheden definitief naar Vlaanderen over te hevelen. Mocht dat in het verleden met meer spoed en efficiëntie gebeurd zijn, dan hadden we misschien het Gruuthusehandschrift toch nog in Vlaanderen of in het Gruuthusemuseum in Brugge, waar het thuishoort, kunnen onderbrengen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Ik wil het nog even hebben over het Topstukkendecreet. Zo'n vier jaar geleden is hier een discussie gevoerd naar aanleiding van de verkoop van Beuckelaers die in bruikleen hingen in het Museum voor Schone Kunsten in Gent. De vergelijking gaat niet helemaal op omdat er meer Beuckelaers zijn dan er Gruuthusehandschriften zijn.

Waar het Gruuthusehandschrift zich bevond, heeft niet zo veel belang, want hiervoor geldt dezelfde redene-

ring als voor de schilderijen. Voor de schilderijen in het Museum voor Schone Kunsten in Gent was duidelijk dat, door ze in het museum te hangen, te verzorgen en veel te publiceren, de waarde in tien jaar tijd bij manier van spreken vertienvoudigd was.

Op het ogenblik dat een privé-eigenaar beslist om de werken te verkopen, is de Vlaamse overheid – en wellicht vele overheden – onmachtig om ze aan te kopen, wegens gebrek aan middelen. Ik ben tevreden dat het Topstukendecreet er is, maar 4 miljoen euro is in de internationale kunsthandel peanuts. Als men in de internationale kunsthandel beslist om iets te verkopen en de overheid heeft de waarde ervan doen stijgen, is er een budgetmatig probleem voor, in dit geval, de Vlaamse overheid.

Mijnheer Dewinter, niemand zal het geloven, maar wij hebben iets gemeen. Ik ben namelijk ook geboren in Brugge. Het feit dat het Gruuthuse-handschrift verwijst naar Brugge is belangrijk, maar waar het zich bevindt, is niet zo belangrijk. Ik was zeer blij dat de schilderijen van Beuckelaer werden verkocht aan de National Gallery in Londen, om de eenvoudige reden dat iedereen ze daar nog kan gaan bekijken. Het Gruuthuse-handschrift is ook vanaf vandaag consulteerbaar op het internet.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik denk dat ik iets heel controversieels ga zeggen.

Mijnheer Dewinter, ik denk dat het Gruuthuse-handschrift niet thuishoort in het Gruuthuse-museum. Ik denk dat dergelijk handschrift, dat niet alleen erfgoed is, maar ook literair-historisch, cultureel, pedagogisch-didactisch, filologisch en literair-taalkundig belangrijk is, moet ontsloten worden. Dat hoort thuis in een universitaire bibliotheek of in een koninklijke bibliotheek. *(Opmerkingen van de heer Jan Penris)*

Of een nationale bibliotheek, mijnheer Penris, als u dat liever hebt.

De zoon van Lodewijk Van Gruuthuse, Jan V, heeft drie vierde of misschien wel vier vijfde van de bibliotheek van zijn vader verkanseld aan Lodewijk XII, de koning van Frankrijk. Het is heel jammer dat de Fransen in 1799 Sint-Donaas in Brugge hebben afgebroken, want dat was de tegenhanger van de Sorbonne en ze wisten wel waarom ze het kerkgebouw hebben afgebroken. Indien de kapittelschool van Sint-Donaas nog bestond, zou het handschrift daar op zijn plaats zijn geweest.

Als filoloog en als Vlaming ben ik niet treurig dat het handschrift in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag zit, want daar kan het ontsloten worden. Het zit daar veel beter dan in privéhanden. Mijnheer de minister, u

hebt er ook op gewezen dat het via de Taalunie voor alle Vlamingen ontsluitbaar is.

Mevrouw de voorzitter, in dat heel waardevolle Gruuthuse-handschrift staat een tekst van Jan Moritonen: “du coors die doot, du liet mi’t leven”. Vandaag kan dat handschrift opnieuw tot leven worden gewekt, omdat het ontsloten kan worden en, tot nut van het algemeen, voor iedereen bereikbaar zal zijn. *(Applaus bij de meerderheid en Groen!)*

Minister Bert Anciaux: Voor alle duidelijkheid: voor mij kon dit ook in Vlaanderen. Indien we op de hoogte waren geweest, had ik ook niet gearzeld. Ik zeg alleen dat ik blij ben dat het nu daar zit, liever dan in een privécollectie die niet ontsloten wordt.

Als ik moet kiezen en indien het niet in Vlaanderen kan, dan is de tweede plek zonder enige twijfel Den Haag, omdat dat in het kader van de Nederlandse Taalunie onze geprivilegieerde partner is voor de ontsluiting van het literaire en documentaire erfgoed.

Waar het Gruuthuse-handschrift zich bevond, is wel degelijk relevant omdat op de topstukkenlijst geen andere documenten of werken kunnen staan dan degene die zich in Vlaanderen bevinden. Als al de geconsulteerde deskundigen en de deskundigen van de Topstukkenraad mij zeggen dat dit handschrift zich niet in Vlaanderen bevindt en bijgevolg niet op de lijst kan staan, dan zal dat wel zo zijn. Ik weet dat niet en ik ga er ook niet van uit dat u dat weet.

Ik word elke dag geconfronteerd met de vraag wat we aankopen en wat niet. Elke dag worden documenten, archieven of kunstwerken aangeboden. Ik moet daarin zeer voorzichtig zijn. Mijnheer Vandenbossche zegt dat 4 miljoen euro op zich niet zo verschrikkelijk veel is, maar als je weet vanwaar we komen op het gebied van erfgoed, is dit een belangrijke stap. Ik doe daar recurrent vanaf 2009 elk jaar minstens 1 miljoen euro bij. Op termijn hebben we een instrument waar we iets mee kunnen doen. Zelfs daarmee moeten we zeer sterk opletten. Een van de kwalen van tegenwoordig is dat kinderen en kleinkinderen van een of andere bekende schrijver die overleden is, al de archieven op de markt smijten. Als de Vlaamse Gemeenschap dan geïnteresseerd is om te kopen, dan gaat de prijs onvoorstelbaar naar omhoog. Ik doe daar niet aan mee. Ik zoek beschermingsmechanismen. Ik denk dat we op een bepaald ogenblik de durf moeten hebben om na te gaan of het, naast een financiële vergoeding voor auteursrechten die tot 70 jaar na het overlijden doorlopen, niet normaal zou zijn dat een aantal archieven van mensen die wezenlijk hebben bijgedragen tot de cultuur van onze gemeenschap, zich automatisch decretaal na enige tijd in het publiek domein moeten bevinden. Ik ben er echter nog niet klaar voor om dat aan het parlement voor te leggen.

Ik doe geen afbreuk aan het belang van dit handschrift, waarvan ik ook graag op Sint-Valentijn had aangekondigd dat het in het bezit van de Vlaamse Gemeenschap was. We waren niet op de hoogte. Ik ben er echter niet geheel ongelukkig over dat het zich in Den Haag bevindt.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, ik stel vast dat sommigen in de sp.a-spirit-fractie Heelnederlander zijn als het hen goed uitkomt. Ik ben in de praktijk meer Heelnederlander dan die hele fractie samen en ik moet wat dat betreft van niemand lessen ontvangen, wel integendeel. Ik ben echter eerst Vlaming en dan Heelnederlander. Dat betekent dat ik vind dat een stuk Vlaams en in dit geval West-Vlaams en Brugs cultureel erfgoed, in eerste instantie in die stad tentoongesteld en ondergebracht moet worden.

Het is beter dat er Bruegels te zien zijn in het kunsthistorisch museum in Wenen, meer zelfs dan er in Vlaanderen te zien zijn, en meer Rubensen in het kunsthistorisch museum van Sint-Petersburg dan in het Rubenshuis, maar ik heb ze toch het liefst bij ons, waar ze thuishoren. De essentie is niet dat we blij zijn dat ze publiek ontsloten zijn, en liever in den Haag dan in een privéverzameling: dat is evident. De essentie is dat we met het huidige Topstukkendecreet, de huidige hefboom die we hebben, niet in staat zijn om dit soort ontzettend belangrijke cultuurhistorische manuscripten in eigen handen te houden.

Dat hadden we, zoals de hoofdconservator van de bibliotheek van de Universiteit Antwerpen terecht zegt, misschien wel gekund indien we daartoe de middelen en instrumenten hadden, indien we een Topstukkendecreet had dat minstens de nodige mogelijkheden biedt om dit te kunnen realiseren. Dat was niet het geval. We zullen het dus nooit weten. Ik hoop alleszins dat u deze kritiek ter harte neemt en dat er nu dringend inspanningen worden gedaan inzake middelen, hefbomen, het overhevelen van bevoegdheden, het uitbreiden van het Topstukkendecreet, het invullen van de lijst enzovoort. Zo zullen we dit soort calamiteiten in de toekomst kunnen vermijden. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Bart De Wever tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de renovatie van de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mevrouw de voorzitter, we hebben allemaal een stad waar we thuis zijn en thuisho-

ren. Mijn vraag gaat over een Antwerps dossier, over de culturele parel aan de Antwerpse kroon, de Koningin Elisabethzaal. De Zoo heeft een paar dagen geleden zijn bouw- en uitbreidingsplannen voorgesteld. Dat is natuurlijk zeer mooi, maar het vestigt ook meteen de aandacht op het dossier van de Koningin Elisabethzaal, dat ik als net verkozen parlementslid onder de loep heb genomen. Ik heb die zaal bezocht. Ik ben achter de schermen geweest en heb daar gezien hoe daar materiaal moet worden binnengebracht. Die zaal is een sinaasappel die bijna tot op de schil is uitgeperst en die, als het zo verder gaat, wellicht helemaal stukgeperst raakt en moet worden weggegooid. De Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen heeft nochtans aan alle verplichtingen van de beheersovereenkomst voldaan en heeft ook verslag uitgebracht aan de Vlaamse voogdijoverheid, aan u, over wat er met die zaal moet gebeuren.

Ik ben dan ook blij dat een klein jaar geleden de heer Leo Victor als projectmanager is aangesteld om te trachten de vele actoren in dit dossier op dezelfde golfhoogte te krijgen. Op het einde van vorig jaar moest hij een dossier overhandigen aan de Vlaamse Regering om ter zake vooruitgang te boeken. De kosten van het renovatiedossier worden geraamd op minimaal 15 en maximaal 35 miljoen euro, al naargelang de functie die men aan die zaal wil geven, de verschillende actoren die men er kan samenbrengen en de verschillende mogelijkheden.

Een belangrijk punt is natuurlijk de vraag of de Koningin Elisabethzaal al dan niet een congresfunctie zal vervullen. Dat impliceert dat daarin moet worden geïnvesteerd, en ook in de commerciële uitbating ervan met privépartners. Daar bestaat enige onenigheid over in Antwerpen. Er is ook het dossier van Het Eilandje, waar een congrescentrum zou kunnen worden gebouwd. Tot mijn verbazing hebben leden van de Antwerpse meerderheid daar verklaringen over afgelegd in de pers, maar dit is veeleer een zaak van de gemeenteraad dan van dit parlement.

Mijnheer de minister, u hebt de opdracht gegeven aan Toerisme Vlaanderen om de verscheidene sites met elkaar te vergelijken en een aanbeveling te formuleren over waar een congrescentrum het best zou thuishoren. Volgens mij is de Koningin Elisabethzaal daar zeer geschikt voor, gezien de nabijheid van grote hotels, belangrijke openbarevervoersassen, zoals het HST-station van Antwerpen, en andere attracties. Kunnen we, volgens de studies die u hebt, doorgaan met deze plannen, of niet?

Een ander heikel punt is dat van de financiering. Er zijn aanwijzingen dat er in dit dossier PPS-constructies mogelijk zijn, gezien de commerciële mogelijkheden van concerten en eventuele congressen. De vraag is

welke de mogelijkheden zijn, wat die kunnen opbrengen en welke partners er kunnen worden aangetrokken.

Wat is de stand van zaken in dit dossier? Zijn de bestelde rapporten binnen? Welke studies lopen nog? Welke mogelijkheden bieden de PPS-constructies? Is het een goed idee om de PMV te betrekken in dit dossier? Wanneer kunnen we daar een doorbraak verwachten en gaat de Vlaamse overheid contact opnemen met het Antwerpse stadsbestuur om dit dossier hopelijk tot een goed einde te brengen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik dank u voor deze vraag over de stad waar u thuishoort en die ook mijn aandacht krijgt, waar nodig. Ik deel uw analyse van de Koningin Elisabethzaal. Die bevindt zich inderdaad in een zorgwekkende fysieke toestand. Dat is niet nieuw. Dit sleept al wat aan. Het verbetert er natuurlijk niet op.

Ten tweede heeft de zaal veel potentieel op het vlak van congresstoerisme. Antwerpen heeft terecht ambities in het MICE-toerisme. Er zijn veel mogelijkheden die nog onbenut blijven.

We hebben met meerdere spelers te maken: de stad, het havenbedrijf, de KMDA en de gebruikers. De Vlaamse Overheid is niet rechtsreeks betrokken, enkel via de beheersovereenkomst met de KMDA.

U stelt uw vraag naar aanleiding van een krantenartikel. De KMDA benadrukt dat ze het woord ultimatum nooit in de mond heeft genomen, maar dringt wel aan op spoed bij de beslissing, volgens mij terecht. De projectleider, de heer Victor, heeft zijn rapport ingediend, waarin hij pleit voor een PPS-constructie waarin PMV een rol zou moeten spelen. Hij stelt ook voor om het project open te trekken naar de buurt, het Astridplein en de Carnotstraat, en die mee op te nemen in de algemene renovatie.

Zoals u weet is de stad momenteel nog niet uit haar keuze voor een congrescentrum. Er is een beleidskeuze geweest voor de Droogdokken, maar de Koningin Elisabethzaal is een alternatief met veel troeven. De zaal ligt in de buurt van hotels en het station, dat zelf aanvullende faciliteiten biedt, zoals bijkomende vergaderruimte. Eigenlijk zou de stad op relatief korte termijn de knoop moeten doorhakken.

Er is een vergadering geweest in het stadhuis onder leiding van de burgemeester met de actoren: mijn kabinet, de KMDA, de projectleider en de stad. Hier werd beslist dat Toerisme Vlaanderen een studie zou bestellen, die ondertussen loopt, en binnen drie maanden tot een aanbeveling moet komen voor de locatie. Ze moet internationale vaststellingen integreren, vergelijkend onderzoek doen en de potentie bekijken. Wanneer die

studie voltooid is, moet er snel een beslissing vallen. De projectleider en de KMDA hebben de opdracht gekregen om de studie te verfijnen naar welke investeringen er hoe dan ook nodig zijn in de zaal op zich. Wij gaan dit project als indirecte actor de stad niet door de strot duwen, maar ik hoop dat ze snel beslist zodat er vooruitgang kan worden geboekt, voor de stad Antwerpen, de KMDA en het MICE-toerisme.

De heer Bart De Wever: Ik noteer dat de Vlaamse Regering onderkent dat er dringend actie moet worden ondernomen voor de Koningin Elisabethzaal. Ik hoop dat we uitkomen bij een realistisch dossier, dat uitvoerbaar is en niet op de lange baan wordt geschoven.

Ik zie bij u, mijnheer de minister, een positieve kijk op de congresfunctie, en ik neem aan dat u namens de Vlaamse Regering spreekt. De Koningin Elisabethzaal is inderdaad zeer gunstig gelegen. Ik noteer ook dat u met het Antwerps stadsbestuur in contact blijft om aan te dringen op een spoedige beslissing.

De voorzitter: De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen: Ik deel de appreciatie van de heer De Wever en minister Bourgeois voor de troeven van de Koningin Elisabethzaal als congrescentrum. Het is evenwel in eerste instantie een concertzaal en we moeten wel opletten dat de concerten en de Filharmonie geen loutere spin-off worden van of naast andere activiteiten. In de discussie is de naam de Filharmonie zelfs nog niet gevallen. Zij heeft een goede zaal nodig én repetitieruimte.

Dat moet absoluut centraal staan in het concept. Jaren geleden is de discussie trouwens bij dat punt gestart. Het grootste klassieke orkest van Vlaanderen, dat internationaal gerenommeerd is, heeft nog steeds geen vaste plek en moet zich behelpen met een repetitieruimte op Het Eilandje en met een zaal in slechte staat in het centrum van de stad.

Laat dat alstublieft een cruciaal element van de discussie zijn en niet enkel het gevolg van de vraag waar het congrescentrum moet komen en wat ermee moet gebeuren. Deze kwestie gaat niet alleen over het congrescentrum, maar ook en vooral over de nood aan een goede zaal voor het orkest.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, de heer De Wever herhaalde de conclusies uit mijn antwoord en dus heb ik daar niets aan toe te voegen.

De heer Vermeulen wijst terecht op de andere functie van de Elisabethzaal. Ik heb die niet vermeld in mijn antwoord – mijn excuses daarvoor. Ik beklemtoon dat ze deel uitmaakt van de opdracht van de projectmanager die belast is met een studie over het geheel.

Mijnheer Vermeulen, ik deel uw mening dat er in de Elisabethzaal ruimte moet zijn voor de residentie van de Filharmonie. Net als u geniet ik op tijd en stond van dat orkest. Het is belangrijk om te werken aan de dubbele functie van de zaal. Ik benadruk dat dit onderdeel uitmaakt van de opdracht van de heer Victor.

De heer Bart De Wever: Mijnheer Vermeulen, het is niet omdat ik enkel de congresfunctie heb behandeld in de drie minuten die me werden toegewezen om een actuele vraag te stellen, dat ik de andere zaken zou veronachtzamen. Dat is niet het geval, maar ik beschouw ze wel als minder problematisch. Uiteraard zijn er problemen, maar er is geen negatieve vooringenomenheid bij de actoren tegenover de zaal. Zowel de Filharmonie, de provincie en het Diamantmuseum als een aantal privé-actoren zoals Clear Channel, Studio 100 en anderen tonen een positieve belangstelling voor het project.

Natuurlijk klopt het dat alles nog in orde moet worden gebracht en dat ervoor moet worden gezorgd dat iedereen op een ordentelijke manier gebruik kan maken van de zaal. Het klopt dat misschien niet alles mogelijk is, maar dat is een reden temeer om op korte termijn duidelijkheid te scheppen, want eenmaal alle actoren die gehuisvest kunnen worden in de zaal, gekend zijn, kan de financiering worden bekeken en kan worden beslist wat elk van de actoren kan inbrengen.

Nu wordt nog steeds één congres per jaar in de zaal gehouden. De congresfunctie biedt een heel pertinente mogelijkheid om een commerciële functie uit te bouwen die geld in het laatje brengt. Het Antwerps stadsbestuur moet dringend een beslissing nemen, zodat alles eindelijk vooruit kan gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over een kwaliteitslabel voor toegankelijk toerisme in Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toegankelijkheid van de toeristische voorzieningen voor mensen met een rolstoel, naar aanleiding van de nieuwe brochure Vlaanderen Vakantieland

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik hoop dat de stad waar we beiden thuishoren, nog altijd Izegem is.

We gaan meestal voorbij aan het feit dat het boeken van een vakantie anno 2007 nog steeds niet evident is voor iedereen in Vlaanderen. Een belangrijke groep mensen verkeert nog altijd in de onmogelijkheid om een vakantie te beleven. Ze kampen met financiële, fysieke of mentale obstakels. Het is aan de overheid om die obstakels zo goed mogelijk weg te werken.

Mevrouw de voorzitter, met mijn actuele vraag wil ik vandaag voornamelijk focussen op de fysieke toegankelijkheid en op het verschaffen van informatie ter zake. Om mijn vraag in de juiste context te plaatsen, wil ik toch graag verwijzen naar wat we hierover kunnen lezen in de beleidsnota Toerisme en in de diverse beleidsbrieven.

Mijnheer de minister, in de beleidsnota 2004-2009 lezen we dat de vierde strategische doelstelling inhoudt het toerisme in Vlaanderen toegankelijk te maken zodat iedereen kan genieten van een vakantie. In de beleidsbrief 2005-2006 lezen we: "Naast acties inzake de fysieke toegankelijkheid van de infrastructuur, is er duidelijk ook aandacht voor informatieverschaffing over de toegankelijkheid van het toeristische aanbod." Op de agenda staat de verdere conceptuitwerking en verdere operationalisering van een toegankelijkheidslabel voor de toeristische sector. In de beleidsbrief 2006-2007 staat op de agenda het operationaliseren van het Vlaamse toegankelijkheidslabel.

Voor personen met een handicap is het niet alleen belangrijk dat er werk wordt gemaakt van de toegankelijkheid van de toeristische infrastructuur, maar ook van een adequate informatie. Ze bepalen hun keuze aan de hand van het toegankelijkheidslabel en een goede communicatie daarover.

Om een vakantie in eigen land te boeken, doen velen een beroep op de brochure Vlaanderen Vakantieland van Toerisme Vlaanderen. Het is een prachtige brochure, alleen spijtig van de Engelstalige slagzin op de achterflap, doch dit geheel terzijde. Er is wel nog steeds geen informatie te vinden voor mensen met een handicap, waar ze met een rolstoel binnen kunnen of mogen.

U antwoordde eind 2006 op de vragen van rolstoelgebruikers dat het een overgangsmaatregel was en dat Toerisme Vlaanderen bezig was met het maken van een toegankelijkheidslabel, objectief getoetst aan enkele criteria. U hebt hetzelfde antwoord gegeven op een schriftelijke vraag van mevrouw Stevens. Veel rolstoelgebruikers, maar ook andere mensen met een handicap, ervaren dit als een kaakslag en vinden uw

antwoord onverantwoord. Er bestaan internationale criteria. Ze vragen zich dan ook af waarom Vlaanderen zich daar niet op baseert.

Mijnheer de minister, hoe zit het nu met het toegankelijkheidslabel? Wat zijn de knelpunten bij het tot stand komen ervan? Wanneer wordt het gefinaliseerd? Wat bedoelt u met een objectieve toets aan ernstige criteria?

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Het is inderdaad een hele mooie brochure, maar ik vind het heel jammer dat er nergens een criterium instaat voor rolstoelgebruikers. Ik dacht dat dat misschien vlug zou verholpen worden op de website, maar dat was niet zo. Het zou nochtans goed zijn voor onze bekendmaking in het buitenland, want ook heel wat buitenlandse toeristen met een handicap zijn geïnteresseerd in onze hotels, en ook zij moeten deze informatie nu missen. Binnenlandse toeristen kunnen gemakkelijker een beroep doen op de telefoon om die informatie toch te verkrijgen, maar voor buitenlanders kan de website beter worden aangepast. Ik vraag een dringende oplossing voor dit probleem.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, collega's, uw zorg is mijn zorg. Ik besteedde daar al veel aandacht aan in mijn beleidsbrief. Ik doe dat ook in mijn contacten met Toerisme Vlaanderen. We werken hard aan een oplossing.

Mevrouw Demeulenaere, mijnheer Sintobin, uw beoordeling dat er geen melding wordt gemaakt in de brochure en op de website van de toegankelijkheid is fout. In de inleiding staat bij 'Vlaanderen Vakantieland voor iedereen': "Bij het infopunt toegankelijk reizen van Toerisme Vlaanderen krijg je gratis informatie over de toegankelijkheid van je vakantieverblijf." Alle objectief onderzochte adressen die voor rolstoelgebruikers minstens toegankelijk zijn met hulp, werden gebundeld in een duidelijke brochure. Ook wie andere aandachtspunten heeft, kan bij het infopunt terecht. Dan volgen alle gegevens: waar je gratis telefonisch of per e-mail terecht kunt, waar je fysiek terecht kunt en hoe je de brochure kunt ontvangen. Op de website van Toerisme Vlaanderen staat die link eveneens.

In de brochure Vlaanderen Vakantieland gebeurt geen labeling omdat dat bijna, maar nog niet helemaal klaar is. Dat is een titanenwerk. We maken ook werk van de toegankelijkheid voor mensen met een laag inkomen.

Ik dank trouwens de privésector die daar hard aan meewerkt en er elk jaar voor zorgt dat een stijgend aantal

mensen met een laag inkomen de kans krijgen om op vakantie te gaan.

In de vroegere brochures van Toerisme Vlaanderen werd het internationale toegankelijkheidssymbool gebruikt, op aangeven van de privésector. Dat heeft geleid tot discussies en conflicten, omdat volgens organisaties en gebruikers vaak niet voldaan werd aan de internationale criteria. Als wij een label vermelden in onze brochure, willen we natuurlijk zeker zijn dat dat label verdiend is, en dat het beantwoordt aan de verwachtingen van de rolstoelgebruiker.

Ik heb, zoals aangekondigd, Toerisme Vlaanderen de opdracht gegeven om werk te maken van die labeling. Dat is een moeilijke oefening. Er zijn een aantal internationale, theoretische criteria, maar in de praktijk bleek dat die criteria moesten worden aangepast en toegespitst op elke vorm van toerisme.

Toerisme Vlaanderen is nu ongeveer rond met die oefening. Men heeft daarbij aandacht voor de aspecten parkeren, toegang, slaapkamers, het sanitair en de eetgelegenheden. Men heeft ook aandacht voor de diverse vormen van logies: campings, hotels, jeugdverblijfscentra, enzovoort. Heel binnenkort zal alles rond dat label gefinaliseerd zijn, zodat dit najaar gestart kan worden met de labeling.

Dat wordt een ontzettend groot werk. Als we dit opnemen in de brochure zonder dat daar een wetgeving rond bestaat – het is immers ook op basis van vrijwilligheid van de privésector –, moeten we zeker zijn dat mensen met een handicap objectieve informatie krijgen. We gaan daar niettemin werk van maken. We rekenen er ook op dat meer en meer uitbaters uit de privésector daaraan willen meewerken.

Ik wil er wel op wijzen dat dit niet de enige informatie is. Wij zijn geen verkoopkantoor. Het staat iedereen vrij – hoteluitbater, campinguitbater of logiesverstrekker – om in zijn brochure zelf informatie te verstrekken over de toegankelijkheid. Alleen als wij dat doen, als overheidsinstantie, moeten we ervoor zorgen dat het correct gebeurt.

Toerisme Vlaanderen doet natuurlijk wel heel grote inspanningen. Alle premies die naar hotels, campings en andere vormen van logiesuitbating gaan, zijn gekoppeld aan een absolute voorwaarde inzake toegankelijkheid. Dat is een essentiële voorwaarde om premies te krijgen. Bovendien geven wij aan de uitbaters vorming over toegankelijkheid, en dat gaat breder dan de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers. Ten slotte geven wij zoveel mogelijk informatie – ik heb daarover destijds ook een vraag gekregen van mevrouw Stevens – op de website www.toegankelijkreizen.be, die naar mijn aanvoelen een goede website is die door de sector

geapprecieerd wordt. We verfijnen die website voortdurend en proberen er alsmaar meer informatie te brengen over de particuliere logiesbedrijven die aan de kwaliteitsnormen die wij stellen, beantwoorden.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik erken dat de totstandkoming van het toegankelijkheidslabel een titanenwerk is. Toch stel ik samen met de betrokken personen vast dat het heel lang duurt. Ik begrijp dan ook de reactie van die mensen, die dit jaar opnieuw moeten vaststellen dat de labeling nog niet vermeld staat in de brochure. Er staat inderdaad wel een verwijzing vooraan in de brochure, maar de vraag gaat natuurlijk over het toepassen van de labeling per locatie.

Ik wil even citeren uit de mail van een rolstoelgebruiker die u wellicht ook gekregen hebt, net als alle andere fracties: “Waar loopt het dan mis? Waar zit het probleem? Is Fifi de poedel commercieel interessanter dan een rolstoelgebruiker? Zit daar het probleem? Honden betalen toch geen belastingen en spelen geen maatschappelijke rol! De meeste rolstoelgebruikers die ik ken, werken, hebben een gezin, betalen belastingen, gaan naar het theater, naar de bioscoop, op restaurant enzovoort. Zij willen graag in eigen land even van vakantie genieten.”

In de brochure staat dus wel waar Fifi de poedel terecht kan. Ik las onlangs dat er ook een ecolabel komt voor duurzame campings. De labeling voor bepaalde soorten of sectoren gaat dus blijkbaar sneller dan het opstellen van een toegankelijkheidslabel voor mensen met een handicap. Ik meen echter uit uw antwoord begrepen te hebben, mijnheer de minister, dat het toegankelijkheidslabel eind 2007 gefinaliseerd zal worden. Ik hoop dat het in de volgende brochure van Vlaanderen Vakantieland zal worden opgenomen.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, is het niet nodig om in de tweede helft van dit jaar de website aan te passen? Op die manier gebeurt de aanvulling stapsgewijs.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord.

Ik wil beginnen met een algemene bemerking. In Vlaanderen bestaat er nog steeds geen wetgeving over de toegankelijkheid van openbare gebouwen en publiek toegankelijke plaatsen zoals hotels, restaurants, winkels enzovoort. Dat is een groot probleem. Ik doe dan ook een warme oproep aan uw collega's, minister Van Mechelen en minister Van Brempt, om eindelijk met voorstellen voor de dag te komen. In Amerika en het Verenigd Koninkrijk heeft men op dat vlak al heel wat ervaring.

Mijnheer de minister, wat het toegankelijkheidslabel betreft, weet ik dat u al heel wat inspanningen hebt gedaan om tot een uniform label te komen. Er bestaan immers al heel wat lokale en provinciale labels. Op zich is dat positief maar tegelijk ook problematisch want ze kunnen voor verwarring zorgen. Zo kan een hotel in Oostende met een lokaal toegankelijkheidslabel mogelijk iets heel anders betekenen dan een hotel in Hasselt met ook een lokaal toegankelijkheidslabel. Ik pleit dan sterk ook voor een uniform toegankelijkheidslabel in Vlaanderen.

U bent daarmee bezig maar uiteraard moet hierbij ook het concept van de integrale toegankelijkheid meegevoerd worden. Dus niet alleen toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers en mensen met een fysieke handicap. Daarom mijn vraag aan de minister: welke initiatieven worden er genomen voor mensen met een mentale handicap, blinden, slechtzienden, mensen met gehoorproblemen?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik zou het niet beter kunnen verwoorden dan mevrouw Stevens.

Mijnheer Sintobin, het is natuurlijk niet de bedoeling om er een karikatuur van te maken en mensen met een handicap te vergelijken met Fifi de poedel. Ik weet wel dat het niet uw woorden zijn. Ik kan het ongenoegen van een aantal mensen begrijpen. Zij begrijpen niet waarom er nog altijd geen symbool terzake bestaat in de toeristische brochures. Dit probleem betreft niet alleen de brochures van Toerisme Vlaanderen maar alle toeristische brochures die worden uitgegeven. Tijdens de bespreking van de beleidsnota en de beleidsbrieven heb ik gewezen op de noodzaak daarvan. Zelf heb ik tijdens de afgelopen jaren en een drietal maanden geleden nogmaals de test gedaan bij het infopunt van Toerisme Vlaanderen. En hoewel er geen logo vermeld staat in de gloednieuwe brochure, is er wel een ervaringsdeskundige aanwezig die op een zeer degelijke wijze de nodige informatie verstrekt. Die persoon is meertalig en stuurt de mensen alle gevraagde informatie op. Zelfs op de website kun je de informatie in vier talen downloaden. Dat is een stap in de goede richting.

Dat er nog meer werk aan de winkel is, is heel duidelijk. Alle partijen die hier het woord hebben genomen, delen die bezorgdheid.

Ik zou wel willen hameren op de verantwoordelijkheden van de minister, maar óók van de Vlaamse steden en gemeenten, de toeristische steden en de provincies. Zoals mevrouw Stevens al zei, zijn er provincies die goede inspanningen leveren. Ik denk dan aan West-Vlaanderen en het departement Westkants, dat goed werk verricht. Het heeft ook de nodige expertise in huis.

Het is echter ook noodzakelijk verder te kijken dan onze neus lang is. Zoals de vraagstellers al hebben gezegd, zijn er ook in het buitenland goede voorbeelden. Zelf weet ik dat er schitterende zaken zijn in Engeland en Amerika. We kunnen daar het een en het ander van leren. Ook in Duitsland en Nederland staat men een stap voor op Vlaanderen.

Mijnheer de minister, weet u of er op het Europees vlak initiatieven worden genomen? Het zou immers veel beter zijn dat er in heel Europa een gelijkaardig symbool wordt gebruikt voor personen met een handicap. Dat zou de zaak heel wat eenvoudiger maken.

Ook de privésector moet een tandje bijsteken en het voorbeeld geven. Er zijn initiatieven, maar die zijn veel te kleinschalig. De horeca zou gestimuleerd moeten worden om zelf het initiatief te nemen. Ik weet dat de regering stimuli geeft, bijvoorbeeld in het kader van het Kustactieplan. Zo zijn er projectsubsidies mogelijk.

Belangrijk daarbij is het communicatieplan. Hoe zal de communicatie met de sector verlopen? Hoe zal de promotie en de bekendmaking gebeuren? De mensen in Vlaanderen en iedereen met een of andere handicap weten perfect bij wie en waar ze terecht kunnen. Als schepen was ik zelf bevoegd voor die materie. Ik heb genoeg ervaring wat dat betreft. Ik heb voldoende contacten gehad in heel Vlaanderen met verenigingen, met personen met een handicap, met de verschillende sectoren.

Mijnheer de minister, vooral de buitenlandse toeristen met een handicap zouden nog beter gesoigneerd en geïnformeerd moeten worden.

Minister Geert Bourgeois: Ik ben het grotendeels eens met wat de heer Verstreken heeft gezegd. Ik wil de twee vraagstellers er wel op wijzen dat het niet klopt dat er geen informatie is. Op de website staat er zeer goede informatie. Ze is meertalig. Er is ook een gedrukte brochure. Die is weliswaar niet uitgebreid omdat het aantal nog moet groeien. Dezelfde informatie bestaat online.

Een andere zaak is het ontbreken van een label. Ik heb u echter gezegd waarom dat is en waarom Toerisme Vlaanderen niet de verantwoordelijkheid kan nemen om labels af te drukken voor privé-initiatieven waarvan wordt beweerd dat ze beantwoorden aan een aantal onbestemde, ongedefinieerde of niet-wettelijk vastgelegde criteria. Mevrouw Stevens heeft daar terecht op gewezen.

Er is dus geen ander alternatief dan zelf een systeem op te zetten. Ik deel uw mening. Ik heb trouwens aan Toerisme Vlaanderen gevraagd om contacten te leggen. Er zou inderdaad een Europees label moeten worden ontwikkeld. Dat zou de zaak stukken makkelijker maken.

Er is geen wettelijke basis. Toerisme Vlaanderen heeft nu goede en ook werkbare criteria uitgewerkt voor alle

diverse onderdelen van de diverse logiesbedrijven. We moeten die labels nu nog toekennen. Als ze worden afgedrukt, betekent dit dat aan de criteria werd voldaan.

Mijnheer Sintobin, ik begrijp het beeld dat wordt gebruikt voor een toerist met een handicap. Ik wil er wel op wijzen dat er geen vergelijking mogelijk is. Het is niet omdat een hotel zegt dat honden toegelaten zijn, dat daaruit kan worden afgeleid dat Toerisme Vlaanderen geen inspanningen doet voor mensen met een handicap. Dat probleem is van een totaal andere orde.

Ik wil niet dat in de brochure van Toerisme Vlaanderen een label wordt afgedrukt op aangeven van privésectoren, als het risico bestaat dat ze niet beantwoorden aan de criteria. U zou dan wellicht de eerste zijn die – terecht – interpelleert over deze verblijven.

We kunnen niet anders dan die weg volgen. Ondertussen geven we vorming en informatie, en is er een ambtenaar. Mijn ervaring is ook dat de organisaties tevreden zijn over het geleverde werk – en gelukkig vinden de meeste Vlamingen via organisaties hun weg. Maar van het titanenwerk van de labeling op basis van vrijwilligheid en goede criteria moeten we nog werk maken. Ik heb die toestand zo aangetroffen, we moesten van nul beginnen. We willen dat grondig en goed doen. Het is een ontzettend groot werk.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer Verstreken, ik maak er geen karikatuur van. Ik reageerde enkel op een mail die naar alle fracties werd gestuurd door een persoon uit deze doelgroep. Ik heb enkel een citaat gegeven. Dat wilde ik hier toch nog rechtzetten.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Ik had graag geweten of mijn voorstel om al vanaf eind dit jaar werk te maken van de aanpassing van de website per hotel zal worden aanvaard.

Minister Geert Bourgeois: Het is evident dat dit zal gebeuren. Alle hotels die werden onderzocht door Toerisme Vlaanderen staan al online. De gegevens worden ook al gepubliceerd in een brochure. Ik heb, voor ik naar hier kwam, de website nog eens gecontroleerd. Daar staan al heel wat logiesbedrijven op. Het lijkt me evident, en ik zal dat ook vragen aan Toerisme Vlaanderen, om de labeling die wordt toegepast in het najaar van 2007 onmiddellijk online bekend te maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Laurys, Chokri Mahassine en Joris Vandembroucke, mevrouw Annick De Ridder en de heer Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht

– 1027 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 3

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Roland Van Goethem, mevrouw An Michiels en de heren Jan Penris en Thieu Boutsen houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt

– 76 (2004-2005) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Roland Van Goethem en Felix Strackx houdende wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot uniformisering van de toezichts-, sanctie- en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regelgeving van de sociaalrechtelijke aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn

– 78 (2004-2005) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de voorstellen van decreet die door de commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat het voorstel van decreet van de heren Laurys, Mahassine en Vandembroucke, mevrouw De Ridder en de heer Peumans als basis voor de bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Stevens, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Beste collega's, ik zal u het verslag uitbrengen over het voorstel van decreet.

In de toelichting van het voorstel van decreet stelde de heer Mahassine dat het voorliggende voorstel moet worden beschouwd als een eerste stap in de richting van een betere afstemming van de Vlaamse decreetgeving inzake non-discriminatie op de Europese richtlijnen. De wijzigingen aan het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht houden onder meer in dat de lijst met discriminatiegronden herleid wordt tot de discriminatiegronden die ook in de Europese richtlijnen zijn opgenomen. Hiermee wordt ook tegemoetgekomen aan het arrest van het Arbitragehof van 6 oktober 2004. De lijst van discriminatiegronden die nu wordt voorgesteld, is wel objectief gerechtvaardigd omdat het decreet een specifieke doelstelling heeft, namelijk het bevorderen van evenredige participa-

tie maar ook de bestrijding van discriminatie op de arbeidsmarkt. Verder wordt onder meer de definitie van 'indirecte discriminatie' aangepast en wordt het begrip 'streefcijfers' gedefinieerd.

Collega Van Goethem verklaarde in de commissie dat de voorstellen van zijn fractie tot aanpassingen van de decreten van 8 mei 2002 en van 30 april 2004 de verschillende vormen van discriminatie schrappen. Bij de bespreking bevestigt collega Laurys dat het juridisch correct is om een limitatieve lijst te hanteren wanneer een wet of decreet een specifieke doelstelling heeft.

Dat is hier duidelijk het geval omdat dit voorstel van decreet als doel heeft de directe en indirecte discriminatie op de arbeidsmarkt te bestrijden.

De heer Laurys vestigt ook de aandacht op de bepalingen van artikel 3, ten derde met betrekking tot de fundamentele rechten en vrijheden en van artikel 4 over het begrip 'wezenlijke en bepalende beroepsvereiste'. Reeds bij de bespreking van het decreet van 8 mei 2002 had zijn fractie ervoor gepleit om in het decreet in een mogelijkheid te voorzien om te kunnen afwijken van de algemene regeling in bepaalde tendensbedrijven, zoals dat ook in andere landen bestaat. Dat betekent dat het nu mogelijk is dat een kandidaat voor een betrekking kan worden gevraagd om zich te engageren of loyaal op te stellen tegenover de filosofie of het ideeëngoed van de instelling zonder dat er sprake is van discriminatie. De heer Laurys verheugt zich erover dat dit nu ook opgenomen is in het decreet.

De heer Peumans verheugt zich dan weer over het feit dat het decreet in zijn uitvoering onder andere uitgaat van streefcijfers en niet van quota. De overheid gaat in het positieve actieplan van 2005 met betrekking tot de gelijke kansen en evenredige vertegenwoordiging in de Vlaamse overheidsadministratie reeds uit van streefcijfers. Hij suggereert ook dat het Vlaams Parlement tussentijds regelmatig op de hoogte wordt gebracht van de voortgang van dat actieplan.

De heer Van Goethem verklaart niet overtuigd te zijn door de argumentatie van de indieners over de limitatieve lijst van discriminatiegronden. Hij stelt dat de doelstelling in het decreet moet worden omschreven als het bestrijden van discriminatie, zonder opsomming van de soorten van discriminatie waarover het gaat. Hij plaatst ook vraagtekens bij de overeenstemming met het algemeen antidiscriminatie-decreet dat in voorbereiding is en de hantering van het begrip 'indirecte discriminatie'. Hij is ook tegen het hanteren van streefcijfers; er is volgens hem geen verschil tussen streefcijfers en quota.

Mevrouw Tamsamani verklaart dat het fenomeen van indirecte discriminatie wel degelijk bestaat. Wat de

tewerkstelling bij de overheid betreft, ligt volgens haar de drempel voor kansengroepen soms onnodig erg hoog. Ik heb mij bij die opmerking aangesloten door te stellen dat dit ook opgaat voor personen met een handicap. Bij de aanwervingsprocedures zou vooral gekeken moeten worden naar de essentiële competenties die iemand nodig heeft voor het goed uitvoeren van de job.

Mevrouw De Ridder zegt dat het voor haar fractie zeer belangrijk is dat de regelgeving duidelijk is. Het mag niet zo zijn dat de voorgestelde regelgeving in de toekomst oneigenlijk zou worden gebruikt voor zaken waarvoor die niet is bedoeld. Ze uit haar bezorgdheid over de toepassing van de bepaling in verband met de 'wezenlijke en bepalende beroepsvereiste'. Ze hoopt dat de interpretatie van deze regel zich niet beperkt tot het voorbeeld van de echtscheiding van een personeelslid dat door de heer Laurys werd aangehaald. Mevrouw De Ridder spreekt ten slotte de heer Van Goethem tegen dat er geen verschil zou zijn tussen streefcijfers en quota.

Minister Frank Vandenbroucke antwoordt dat hij zich aansluit bij de verklaringen van de indieners over het begrip 'wezenlijke en bepalende beroepsvereiste' dat in het decreet is opgenomen. Dat zijn die kenmerken die iemand van een persoon mag eisen omdat ze absoluut noodzakelijk zijn voor een goede uitoefening van een beroep. Er wordt hiermee ook een tegenstrijdigheid van het decreet vermeden met artikel 24 van de Grondwet dat de vrijheid en gelijkheid van het onderwijs garandeert. Verschillende organisaties zijn gebaseerd op een religie of een levensbeschouwing, zoals bijvoorbeeld de vrijzinnige universiteiten, joodse scholen of katholieke rusthuizen. Volgens de Europese antidiscriminatie-richtlijnen mogen de lidstaten die organisaties beperkt toelaten om een eigen personeelsbeleid te voeren. De minister benadrukt nogmaals dat het hierbij belangrijk is dat die beroepsvereisten zowel wezenlijk als bepalend zijn voor de uitoefening van het beroep en dat iemand niet om zomaar gelijk welke reden mag worden geweigerd voor een betrekking.

Volgens de minister moet bij de vraag wat mag en wat niet mag een onderscheid worden gemaakt tussen het privéleven van een leerkracht enerzijds en zijn of haar functioneren op school anderzijds. Feiten uit het privéleven van een leerkracht mogen geen rol spelen bij de aanwerving of het ontslag van een leerkracht, tenzij die feiten een weerslag zouden hebben op het functioneren in de school: als daardoor de leerkracht op school niet meer naar behoren kan presteren.

Het voorliggende voorstel van decreet laat het laatste woord aan de rechter. Het is de rechter die in elke situatie altijd het verbod op discriminatie zal moeten afwegen tegen andere grondrechten. Bij een dergelijke afweging speelt het proportionaliteitscriterium. Dat betekent dat de rechter altijd de betrokken rechten en vrijheden zorg-

vuldig tegen elkaar zal moeten afwegen, afhankelijk van iedere concrete situatie.

Mevrouw De Ridder vroeg of zaken zoals seksuele geaardheid of religieuze overtuiging aanleiding kunnen geven tot discriminatie in het onderwijs, ook als men bereid is loyaal aan het onderwijsproject mee te werken. De minister antwoordde dat hij niet in de plaats van de rechter kan treden en uitspraken kan doen over de interpretatie van het decreet in concrete gevallen.

Ik besluit. Artikel 1 van het voorstel van decreet is unaniem aangenomen. De artikels 2 tot 9 zijn telkens aangenomen, met 9 stemmen voor tegen 5 onthoudingen. Het voorstel van decreet werd ongewijzigd aangenomen, met 9 stemmen voor tegen 5 onthoudingen. De goedkeuring van dit voorstel betekent dat de twee andere voorstellen van decreet die aan deze bespreking werden gekoppeld, impliciet zijn verworpen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mevrouw de voorzitter, collega's, in de commissie hebben we kritiek geuit op dit voorstel van decreet. We handhaven deze kritiek. Ik ben nog steeds de mening toegedaan dat het voorstel onwerkbaar en in zekere zijn zelfs gewoon surrealistisch is. Vooral diegenen die het zullen moeten uitvoeren – de bedrijfsleiders – zullen met het surrealistische karakter ervan worden geconfronteerd.

Ik ben niet de enige met kritiek: die komt van verschillende kanten. In een brief analyseert Voka het voorstel van decreet. Verontschuldig me voor de uitdrukking, maar Voka kleedt het voorstel min of meer uit. Een van de voornaamste kritieken van Voka betreft het gebruik van de term 'indirecte discriminatie'. De dame en heren indieners begeven zich zo op zeer glad ijs. De rechtspraak inzake 'indirecte discriminatie' wordt een duistere aangelegenheid. Hoe kunnen we 'indirecte discriminatie' in godsnaam definiëren?

Zal een werknemer die geen christenmens is, zich gediscrimineerd mogen noemen als zijn werkgever een sinterklaasfeest organiseert? Er wordt dan toch een katholieke heilige opgevoerd? Dat is mogelijk. Zullen mensen zich gediscrimineerd mogen noemen als er soep met spekjes in wordt opgediend?

Die indirecte discriminatie creëert een grote rechtsonzekerheid, die nog verergert met de omkering van de bewijslast, wat voor de werkgever een zeer zware dobber is.

Een tweede probleem stelt zich bij het gebruik van de streefcijfers. De verantwoordelijkheid wordt gelegd bij de werkgevers. Men gaat voorbij aan de verantwoordelijkheid die bij de kansengroepen ligt. Men gaat voorbij

aan de verantwoordelijkheid die bij het onderwijs ligt. Men gaat voorbij aan de verantwoordelijkheid die we vinden bij de overheid en de arbeidsbemiddelaars. We mogen niet vergeten dat de hoofdpdracht van een bedrijf erin bestaat de juiste man of vrouw op de juiste plaats te krijgen, ongeacht hun kleur, hun afkomst, hun etniciteit, hun geloof. Een bedrijf heeft iemand nodig die competent is in zijn job, dat is voor een bedrijf het begin- en eindpunt van een aanwerving.

Verder wordt er ook gesproken over registratie van kansengroepen. Een registratie die in dit geval een zeer delicate zaak wordt. De registratie riskeert te botsen met de privacywetgeving.

Niet te veronachtzamen is ook het probleem dat zich zal stellen bij de mensen zelf, bij diegenen die deel uitmaken van de doelgroepen. Ik ben niet de enige die dat zegt. Ik lees in De Morgen: "Positieve discriminatie keert zich zo op de werkvloer tegen de werknemers van allochtone origine, omdat er wordt verondersteld dat ze enkel zijn aangenomen vanwege hun vreemde roots en niet om hun intrinsieke kwaliteiten. Dat pestgedrag werkt enorm demotiverend." Die woorden zijn niet van iemand uit mijn fractie, maar van sp.a-senator Mimount Bousakla. Ze laat die optekenen in De Morgen van 5 februari. Ik denk dat we mevrouw Bousakla niet kunnen verdenken van nog maar enige vorm van racisme, maar ik denk dat ze zelf aan de lijve kan ondervinden wat eventueel de gevolgen van positieve discriminatie kunnen zijn.

Het laatste punt in het decreet waarover we onze bezorgdheid moeten uitdrukken, is de extra administratieve last die opgelegd wordt aan de ondernemingen. Er moet nog maar eens een register bijgehouden worden, er moet nog maar eens een lijst ingediend worden. De overheid is ook betrokken. We kunnen ons dan afvragen of dit wel een efficiënte besteding van de overheidsmiddelen is.

We proberen dit decreet recht te trekken, al ben ik het gewoon dat dat toch niet lukt wanneer het Vlaams Belang iets indient. We hebben enkele amendementen ingediend. We proberen, door in artikel twee het woord 'gunstiger' toe te voegen, te vermijden dat men kan overgaan tot positieve discriminatie. Het is zo dat, wanneer men discriminatie gaat omschrijven, men doorgaans nogal eens durft te vergeten dat er ook vormen van positieve discriminatie bestaan. Positieve discriminatie houdt uiteraard steeds in dat er iemand negatief gediscrimineerd wordt. We proberen dat dus te vermijden en we trekken daarom de definitie van discriminatie zo breed mogelijk open.

Wij pleiten verder voor het schrappen van het begrip indirecte discriminatie. Ik zal niet uitweiden waarom we dat doen, want ik heb het daarnet al proberen duidelijk te maken. Net als Voka vinden we dit een brug te ver. We

vrezan dat het in de rechtspraak tot veel onduidelijkheid en misère zal leiden.

We pleiten er ook voor om de streefcijfers af te schaffen. In het voorstel van decreet lezen we dat, om de evenredige participatie en de gelijke behandeling te realiseren, wordt gewerkt met streefcijfers. Die streefcijfers worden bepaald door de Vlaamse Regering, na advies van de SERV. Geachte collega's, we weten dat het woord streefcijfers ondertussen wordt gebruikt als eufemisme voor het woord quota. De publieke opinie heeft de neiging om nogal allergisch te reageren op het woord quota. Men weet, als over quota wordt gesproken, wat er achter zit. Streefcijfers zijn iets zachter, maar de facto komt het op hetzelfde neer.

De risico's op ontsporing bij het gebruik van streefcijfers, zijn volgens ons veel groter dan de eventuele positieve gevolgen die eraan verbonden kunnen zijn. Collega's, we hebben straks de mogelijkheid om aan de verzoeken van heel de wereld tegemoet te komen en de streefcijfers te weren.

We zien dat mensen die dit voorstel van decreet gaan overtreden, gestraft kunnen worden met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar. In een democratische rechtsstaat mogen we verwachten dat gevangenisstraf als ultiem middel wordt gebruikt, om iemand die een gevaar inhoudt voor de maatschappij af te zonderen en de maatschappij te beschermen tegen dat gevaarlijke individu. Ik zie een overtreder van dit voorstel van decreet niet direct als een gevaar voor de maatschappij. Ik zie niet in waarom die man of vrouw in het gevang zou moeten belanden. Welke bedreiging vormt hij? Kan iemand me daarop een antwoord geven? Nee. Maar toch vinden we in het decreet terug dat de overtreder kan worden gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar. Gevangenisstraf is een middel dat niet past en disproportioneel is met de eventuele overtreding.

Dames en heren, wij zijn tegen elke vorm van discriminatie. Wij vinden discriminatie iets verwerpelijks. Maar als men niet wil dat een bepaalde volksgroep, een bepaalde etnische groep of gelijk welke groep wordt gediscrimineerd, mogen we een inspanning vragen van de twee kanten. We mogen een inspanning vragen van de mensen – laat me toe het woord autochtonen te gebruiken –, maar ook van de minderheidsgroep die zich hier wil inplanten en wil samenleven met de Vlaming. Als die minderheidsgroep, ongeacht de etnische afkomst, het eerlijk meent met zijn nieuwe toekomst in Vlaanderen, mogen we verwachten dat die mensen een minimuminspanning doen om zich aan te passen en in onze cultuur mee te stappen. Als die nieuwkomers dat willen doen, hebben we geen voorstel van decreet nodig over antidiscriminatie en verloopt alles vlot. Dan is dit voorstel van decreet het zoveelste overbodige

decreet dat hier op tafel wordt gelegd. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de aanleiding tot het voorstel van decreet was de vernietiging door het Arbitragehof in oktober 2004 van de limitatieve lijst van discriminatiegronden in de parallelle antidiscriminatiewet van het federale parlement. Volgens het Arbitragehof kon een limitatieve lijst niet en strookt deze niet met de algemene doelstelling, namelijk het absolute verbod op discriminatie. Omdat we ons decreet van 2002 hebben geënt op die antidiscriminatiewet, willen we daarop anticiperen door nu reeds een aanpassing van het decreet door te voeren. De indieners dachten nochtans een nieuwe limitatieve lijst in het decreet in te schrijven, zij het beperkt tot de lijst die ook in de Europese richtlijn is geformuleerd. We hebben die tekst letterlijk overgenomen.

Het is niet zo dat elke limitatieve lijst in principe ongrondwettelijk is. De wetgever mag specifieke doelstellingen realiseren en daarbij voorrang geven aan bepaalde discriminatiegronden indien die keuze objectief en gerechtvaardigd is. In casu gaat het om het bestrijden van elke vorm van discriminatie, directe en indirecte, op de arbeidsmarkt.

Aangezien we toch verplicht waren een aantal wijzigingen door te voeren, hebben we van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook een aantal andere bijstellingen te doen, waarover een akkoord bestond binnen de meerderheid. Die bijstellingen zijn: een aanpassing van de definitie van indirecte discriminatie, het invoeren van de term streefcijfer, het specificeren van de inhoud van het actieplan en het vooruitgangsrapport en het correct formuleren van de strafsancities. Op het tweede en derde punt kom ik straks nog terug. Nu richt ik me op wat voor onze fractie vrij belangrijk was bij het wijzigen van het decreet van 2002.

Reeds tijdens de bespreking in het Vlaams Parlement van het basisdecreet in 2002, hadden we voorgesteld om een regeling te maken voor wat in het algemeen de 'tendensbedrijven' kan worden genoemd, zoals dat trouwens ook het geval is in andere landen. De toenmalige meerderheid wilde dat niet aanvaarden. Dat was de reden waarom wij ons toen hebben onthouden bij de stemming over het decreet waaraan we hadden meegewerkt. Het is niet zo dat de paars-groene meerderheid niet akkoord ging met het principe van de tendensbedrijven, maar men vond het vanzelfsprekend, en dus overbodig om het te betonen in het decreet.

Natuurlijk zijn er een aantal instellingen en organisaties die blijven vragen om bepaalde garanties in het decreet te formuleren. Ik verwijs naar de vakbonden, de onder-

wijnsinstellingen zoals de VUB, de ziekenfondsen en dergelijke. Een degelijke vraag kwam ook van het Katholiek Onderwijs, voor wie dat een heel belangrijk aspect is. Mij gaat het niet over gevallen waarbij men denkt dat het gaat om het ontslag of de weigering om iemand in dienst te nemen omwille van echtscheidingen. Toch was dat voor sommige mensen nog altijd een bijkomende reden om zich te verzetten tegen het opnemen van die uitzonderingen.

Dat is heel merkwaardig omdat ik eenzelfde bekommernis heb teruggevonden in een tekst van de bespreking in de Vlaamse Raad van 1990 van het ontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerde onderwijs en de gesubsidieerde PMS-centra. Er werd een amendement ingediend door de heer Taelman met de tekst: "Feiten uit het privéleven kunnen geen aanleiding geven tot maatregelen vanwege de inrichtende macht." Ik citeer de tekst die het antwoord van de minister weergeeft: "De toetsing van deze delicate materie gebeurt door de rechtbanken. Wat nu de concrete vraag betreft of iemand die het echtelijke dak verlaat, onder dit artikel valt, verklaart de gemeenschapsminister dat het echtelijke dak verlaten geen aanleiding kan geven tot ontslag behalve indien daardoor de relatie leerling-leerkracht op het schoolleven in het gedrang zou worden gebracht."

Verder stelde minister Coens nog te betwijfelen of dit in de praktijk het geval is. Ik citeer: "Hij wijst erop dat er blijkbaar bij een aantal leden een verstard beeld is over het confessioneel onderwijs."

Waar gaat het dan wel over? Het komt er heel concreet op neer dat het mogelijk moet zijn dat, wanneer van een kandidaat wordt gevraagd dat hij zich zou engageren tot of zich minstens loyaal inschakelen in de filosofie of een gedragen ideeëngoed van een organisatie, dat volgens dit decreet niet kan worden beschouwd als een discriminatie. Nog concreter betekent dat in het katholiek onderwijs mag worden gevraagd dat sollicitanten het katholieke onderwijsproject onderschrijven, zonder dat dit kan worden beschouwd als een vorm van discriminatie op basis van geloofsovertuiging.

Ook bij de debatten in 2002 was dat eigenlijk geen punt. Men vond dat dit moest kunnen. Alleen wilde men het niet in de tekst opnemen. Daarom hebben we nu, met de aanpassing van het decreet, toch gevraagd dat dit zou worden opgenomen. We hebben dit principe duidelijk willen verankeren in het decreet, alleen maar om te voorkomen dat sommigen naar de rechtbank zouden stappen om hun niet-aanwerving aan te vechten op basis van dit antidiscriminatiedecreet.

Het probleem binnen de commissie was slechts hoe we dat juridisch zouden formuleren. De discussie die we

daar de jongste jaren over hebben gevoerd, was veeleer een juridische dan een politieke. CD&V had eigenlijk liever een nog duidelijkere formulering gezien. Zo hadden we bijvoorbeeld een onderscheid kunnen maken tussen de verschillende discriminatiegronden, waarbij discriminatie op basis van geloofsovertuiging een soort open discriminatiegrond zou zijn, waarbij de toetsing zou worden overgelaten aan de rechter. We hadden ook graag gezien dat duidelijk in het decreet zou zijn bepaald dat, indien er sprake is van kerken of andere publieke en privé-organisaties met godsdienst of overtuiging als grondslag, een verschil in behandeling gebaseerd op godsdienst en overtuiging geen discriminatie is indien die overtuiging of godsdienst een wezenlijke, legitieme en gerechtvaardigde beroepsvereiste vormt, gezien de grondslag van die organisatie.

Maar zoals ik al zei, is het debat eigenlijk gevoerd onder juristen. Uiteindelijk hebben we elkaar gevonden in de aanpassing van artikel 6 van het huidige decreet. Dat lijkt me vrij duidelijk. Artikel 4 van dit voorstel bepaald dat artikel 6 wordt vervangen door het volgende: "Een verschil in behandeling inzake de toegangs-, arbeids- en ontslagvoorwaarden van een betrekking of een beroepsactiviteit dat berust op een kenmerk in verband met een van de in artikel 2, 8°, en 2, 9°, genoemde gronden, vormt geen discriminatie, indien een dergelijk kenmerk, vanwege de aard van de betrokken activiteit of de context waarin deze worden uitgevoerd, een wezenlijke en bepalende beroepsvereiste vormt, mits het doel legitiem en het vereiste evenredig aan dat doel is." De verslaggever heeft het al gezegd: die toetsing kan door de rechtbank gebeuren.

Voor de rest hebben we ook nog in het decreet opgenomen, via artikel 3, 3°, dat er respect moet zijn voor de bescherming en de uitoefening van de in de Grondwet en in de internationale mensenrechtenconventies opgenomen fundamentele rechten en vrijheden. Daarmee wordt natuurlijk verwezen naar het recht op vrijheid van onderwijs. Voor alle duidelijkheid hebben we in de memorie van toelichting, ten slotte, ook nog eens verwezen naar de volledige tekst van de Europese richtlijn 2000/78. Daarmee maken de indieners heel duidelijk hun intentie kenbaar dat deze uitzondering zou moeten kunnen.

Ook de vorige spreker heeft er al naar verwezen: door bepaalde sociale organisaties zijn er de jongste weken nogal wat alarmkreten geslaakt, wegens de zware bijkomende administratieve verplichtingen die dit voorstel van decreet aan de Vlaamse diensten en de uitzendbureaus zou opleggen. Als we het huidige en het vorige decreet vergelijken, is dat niet zo denderend. In dit voorstel wordt de inhoud van het actieplan en het voortgangsrapport wat nader gepreciseerd. Er is inderdaad een bepaling ingelast dat er streefcijfers zouden moeten worden opgenomen, maar in feite verschillen de ver-

plichtingen maar weinig van wat er reeds was beslist via de uitvoeringsbesluiten van de Vlaamse Regering van 24 december 2004. Enkel het begrip 'streefcijfer' komt er nu bij. Laat duidelijk zijn dat, als we het hebben over streefcijfers, het niet zo is dat er quota worden opgelegd.

Bovendien heeft de minister zich ertoe verbonden om, samen met het Overlegplatform Vlaamse Arbeidsbemiddelingsbureaus, te bekijken hoe deze decretale administratieve verplichtingen op een vrij pragmatische en realistische wijze kunnen worden nagekomen.

Voor de private arbeidsbemiddelingsbureaus is nog eens extra bevestigd dat de rapportering niet per bedrijf moet gebeuren, maar dat ze kunnen terugvallen op de algemene rapporteringverplichting van de sector. Tot daar het standpunt van onze fractie in het voorstel van decreet, dat wij straks ook zullen goedkeuren. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er is al veel gezegd over de inhoud van het voorstel van decreet. Ik bedank daarvoor ook de verslaggever.

Ik beperk me tot twee specifieke elementen: de definitie van streefcijfers en de opname van het begrip 'wezenlijke en bepalende beroepsvereiste'. Van bij het begin van de discussie was het duidelijk dat de VLD redelijk argwanend stond tegenover dat laatste. Daarom weigerden wij aanvankelijk ook om het amendement bij de bespreking van het voorstel van decreet te aanvaarden. Onze hoofdbekommernis is om duidelijk te maken dat we misbruiken, hoe klein ook, bij het invoeren van dit begrip zullen uitsluiten.

Er moet een stilstand komen: het is niet de bedoeling om nieuwe praktijken in het leven te roepen, enkel om de bestaande in stand te houden. Het principe van de wezenlijke beroepseisen mag geen aanleiding vormen voor andere discriminaties. Ik haal enkele voorbeelden aan uit het katholieke onderwijs, maar die gelden uiteraard evengoed voor vrijzinnigen, islamieten of andere geloofsovertuigingen. Het kan bijvoorbeeld niet dat iemand omwille van zijn seksuele geaardheid wordt uitgesloten in een katholieke school. Het kan ook niet dat een katholieke school mensen die niet gedoopt, gescheiden of moslim zijn, uitsluit bij aanwerving of dit gebruikt als een reden tot ontslag.

Ik benadruk dat er geen oneigenlijk gebruik mag zijn van het begrip 'wezenlijke en bepalende beroepsvereiste' in het aanwervingbeleid of voor het ontslag van leerkrachten. Scholen mogen van hun medewerkers dus alleen een loyaliteit vragen in de mate dat die

loyauteit noodzakelijk is om de functie in de school goed uit te oefenen en mogen dat niet aangrijpen om te discrimineren.

Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een tweede belangrijke nieuwigheid in dit voorstel van decreet is de verankering van het begrip 'streefcijfers'. Ik kan niet genoeg benadrukken dat het gaat om streefcijfers en niet om quota. De verslaggever heeft ook benadrukt dat de streefcijfers geen eerste stap mogen betekenen naar de invoering van quota. Wij stemmen in met de invoering van het begrip streefcijfers in dit voorstel van decreet om het onderscheid duidelijk te maken. We gaan ervan uit dat de andere ondertekenaars dit ook zo begrepen hebben.

Streefcijfers zijn wat ze zijn: engagementen die te goeder trouw moeten worden uitgevoerd. Daar staan we op als fractie. Ik wil de werkgeversorganisaties geruststellen. Zij hebben ons de laatste weken gecontacteerd omdat ze kennis hadden genomen van het voorstel van decreet. Wij weten dat de uitzendsector zonder streefcijfers heeft bewezen mensen uit kansengroepen aan het werk te krijgen. Mijnheer de minister, dat moet u ook erkennen. Het mag niet de bedoeling zijn om deze sector te sanctioneren. We mogen geen voortgangrapport of actieplan op bedrijfsniveau opleggen, maar kunnen wel een globaal engagement van de sector vragen. Dat wensen we overigens ook aan te moedigen in andere sectoren.

Het moet ook duidelijk zijn dat het voorliggende voorstel van decreet geen wijziging aan de administratieve vereisten bevat. De voorwaarden of vereisten zaten immers al vervat in de uitvoeringsbesluiten van het oorspronkelijke decreet-Mahassine van 2004. Dit voorstel van decreet houdt dus geen verzwaring in.

We roepen de minister en de werkgeversorganisaties op om overleg te plegen en om sectoriële akkoorden af te sluiten naar het voorbeeld van de uitzendsector, zodat niet de bedrijven, maar wel de sectoren voor de nodige opvolging van de streefcijfers zorgen en waardoor het kansenbeleid op de arbeidsmarkt kan worden verwezenlijkt.

We willen tegenover de werkgevers benadrukken dat streefcijfers geen vodge papier zijn. Het is voor ons belangrijk dat de engagementen au sérieux worden genomen, zo niet zullen de bedrijven zelf het compromis ondergraven waarover ze mee onderhandeld hebben. We rekenen dan ook op de minister voor de efficiënte uitvoering van de bepalingen uit het decreet, uiteraard rekening houdend met de vraag van de ondernemingen om hen te behoeden tegen administratieve overlast.

Mevrouw de voorzitter, de VLD kan achter de inschrijving van het begrip streefcijfers in het voorstel van decreet staan, precies omdat het geen quota zijn. Mijnheer de minister, we vragen u om de concretisering van de

streefcijfers gepaard te laten gaan met een minimum aan administratieve overlast voor de bedrijven. We verwachten ook heel uitdrukkelijk van de bedrijven dat ze de engagementen te goeder trouw zullen nakomen.

Een laatste element is het gebruik van de wezenlijke en bepalende beroepsvereiste. We waarschuwen iedereen die misbruik zou willen maken van het inroepen van het begrip, ervoor dat het niet de bedoeling is, noch van de minister, noch van de ondertekenaars om buiten het boekje te gaan. Voor ons is de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de werknemers steeds heilig geweest. Dat blijft ook zo in de toekomst. We steunen uiteraard het voorliggende voorstel van decreet.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in grote lijnen beoogt dit voorstel van decreet twee zaken in de Vlaamse bevoegdheidssterreinen met betrekking tot de arbeidsmarkt: het bestrijden van discriminatie, onder meer door een betere afstemming op de Europese richtlijnen, en het ondersteunen van het Vlaamse diversiteits- en evenredigeparticipatiebeleid door via streefcijfers tot sterkere engagementen te komen.

Ik ga hier niet in op de specifieke technische aspecten van de wijzigingen van het decreet van 8 mei 2002 houdende de evenredige participatie op de arbeidsmarkt. Ze kwamen immers voldoende aan bod tijdens de bespreking in de commissie. Ik wil het daarentegen wel hebben over de grond van dit debat.

Over het feit dat de werkloosheid bij bepaalde doelgroepen zoals de allochtonen, onaanvaardbaar hoog is en dat hun deelname op de arbeidsmarkt in vergelijking met autochtonen ongelijk is, is iedereen het eens. Ook worden de huizenhoge percentages van werkloosheid, onder meer in sommige grootstedelijke wijken, door iedereen beschouwd als een maatschappelijke tijdbom. Het debat wordt trouwens nog dwingender door niet ingevulde vacatures en knelpuntberoepen, en door de vraag van sommige werkgevers naar meer buitenlandse arbeidskrachten.

Ook over de belangrijkste oorzaken bestaat er een zekere overeenstemming: de lagere scholingsgraad en mindere kwalificaties, een gebrek aan netwerking, sollicitatievaardigheid en arbeidsattitude bij de allochtone werkzoekende of werknemer, een gebrek aan het kunnen omgaan met diversiteit en het erkennen van de mogelijke meerwaarde ervan door de werkgever, en de, al dan niet bewuste, discriminatie bij aanwervingen en op de werkvloer.

Minder overeenstemming is er echter over de aanpak van die ongelijke deelname aan de arbeidsmarkt. Het

debat gaat vaak over de noodzaak van een doelgroepenbeleid, van positieve acties om achterstand en achterstelling weg te werken en over welke instrumenten het beste worden ingezet om discriminatie te bestrijden. Spijtig genoeg verzandt het debat al te vaak in een dovemansgesprek, waarbij steeds met een beschuldigende vinger naar de ander wordt gewezen. 'Ze willen niet werken' versus 'We krijgen toch geen werk'. Halve waarheden en veronderstellingen zijn dan een excuus om de eigen verantwoordelijkheid te ontvluchten. Zo wordt het constructieve debat over welke maatregelen het meest effectief zijn, verlamd en belemmerd. Daar is niemand bij gebaat.

Eigenlijk is het vreemd dat we dit debat nog moeten voeren. De aarzeling van sommige werkgeverskringen om discriminatie zo effectief mogelijk aan te pakken, met dus ook effectieve instrumenten zoals praktijktests om ongelijke behandeling aan te tonen, en de aarzeling om effectief werk te maken van het wegwerken van structurele achterstanden, is eigenlijk kortzichtig en onbegrijpelijk. Door te blijven aarzelen, voeden we de excuses uit het dovemansgesprek en blijven we werken binnen een slecht functionerende arbeidsmarkt waarbij de, zeker in de toekomst, zo belangrijke arbeidsreserves verloren gaan. Daar is niemand bij gebaat.

Zolang we niet het duidelijke signaal geven dat we in de mate van het mogelijke discriminatie zullen bestrijden en achterstanden wegwerken, laten we ook krachten binnen de allochtone gemeenschappen toe om discriminatie als excuus te gebruiken om de eigen verantwoordelijkheden inzake emancipatie te ontvluchten, en blijven we ter plaatse trappelen. Daar is niemand bij gebaat.

De hele samenleving heeft hier een verantwoordelijkheid: overheidsdiensten, werkgevers, vakbonden, werknemers, intermediairen en de allochtonen en hun organisaties. Net zoals inzake inburgering zijn we ook in dit debat over de arbeidsmarkt de vrijblijvendheid voorbij en wordt het tijd dat we knopen doorhakken. Zowel een volgehouden antidiscriminatiebeleid als een tijdelijk en aanvullend doelgroepenbeleid om structurele achterstanden en achterstelling weg te werken zijn noodzakelijke schakels binnen elk beleid dat de emancipatie en zelfredzaamheid van de individuele burger beoogt.

Ik ben er trouwens van overtuigd dat er in de hele discussie over het doelgroepenbeleid veel minder tegenstellingen zitten dan we zelf denken. Een doelgroepenbeleid is toch in de eerste plaats een beleid dat er heel specifiek voor zorgt dat achterstanden worden weggewerkt. De vrijwilligheid van sollicitant en werkgever is in de hele kwestie van de monitoring erg belangrijk.

Langs de ene kant meldt de werkzoekende allochtoon zich vrijwillig voor een specifieke databank. Aan de andere kant krijgt de werkgever die positief wil werken aan diversiteit, een interessant instrument om dit ook

daadwerkelijk te doen. Een doorgedreven evenredige arbeidsdeelname- en diversiteitsbeleid impliceert niet enkel bestrijding van discriminatie bij aanwerving en op de werkvloer, maar ook investeren in opleidingen, mensen stimuleren taal- en andere opleidingen te volgen, bedrijven engageren met diversiteitsplannen en -contracten, mensen adequaat toeleiden en begeleiden, en speciale banenplannen voor kansengroepen.

Op die manier moet worden gewerkt aan een wil om te werken en aan een wil om tewerk te stellen. Slechts als deze dynamiek op gang komt, kan een eind worden gemaakt aan de negatieve spiraal waar nu een groot deel van de jonge allochtone generatie in vastzit en waarvan niet alleen zichzelf en hun omgeving, maar eigenlijk de hele samenleving de negatieve gevolgen draagt. Zowel om economische, pragmatische als morele redenen kunnen we het ons niet langer veroorloven om een groot deel van ons menselijk kapitaal onder- of onbenut te laten. Ook dan pas kunnen we ervoor zorgen dat een open samenleving niet afglijdt tot een samenleving van eerste- en tweederangsburgers.

Ik ben blij dat ik samen met mijn collega's en de minister een vervolgverhaal heb kunnen schrijven aan deze belangrijke materie, die meer dan ooit heel actueel blijft en die ons allen op de een of andere manier raakt. Het uiteindelijke doel moet zijn om de activering van alle mensen in ons rijke Vlaanderen voort te zetten, ook die groepen die het moeilijk hebben of moeilijk te activeren zijn. We moeten blijven ijveren om iedereen aan het werk te kunnen zetten.

Dit decreet is een van de belangrijkste beleidsdecreten op dit vlak, en ik ben fier dat ik hierin een rol heb mogen spelen. Ik bedank de collega's voor de steun die ik heb gekregen om dit – hopelijk – tot een goed einde te brengen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil graag in de blijheid van de heer Mahassine delen. Het is inderdaad belangrijk dat wij een decreet hebben over de evenredige participatie op de arbeidsmarkt. Het was ook nodig dat het oorspronkelijke decreet van 2002 werd aangepast. Na de vernietiging door het Arbitragehof van het federale decreet, was het nodig om opnieuw wat juridische zekerheid te hebben. Door de discriminatiegronden te baseren op de door Europa erkende discriminatiegronden, hebben we juridisch een betere basis om beleid mee te voeren.

Het is ook belangrijk dat we de definitie van het begrip 'streefcijfer' omschreven hebben, waardoor een aantal uitvoeringsbesluiten een juridische ondergrond krijgen. Ik was nogal geschrokken van de reactie van Voka en

een aantal andere organisaties. Het is de taak van het parlement om een aantal instrumenten te creëren om het beleid uit te voeren. En een van de belangrijke beleidsdoelstellingen van dit parlement is inderdaad een evenredige participatie op de arbeidsmarkt. Streefcijfers zijn daarbij een instrument, dat wij hier straks wellicht zullen goedkeuren. Er moet uiteraard overleg zijn over de manier waarop die streefcijfers ingevuld worden, maar dat is ook voorzien in het decreet.

Als ik het decreet had gemaakt, was ik nog een stapje verder gegaan en had ik ook het begrip 'quota' omschreven, gewoon om ook dat instrument decreetmatig vast te leggen. Ik weet dat er op dit moment geen politieke meerderheid rond bestaat, maar die was er een jaar geleden ook niet rond de streefcijfers. Misschien zien we morgen dat de streefcijfers niet echt werken en kiezen we toch voor quota. Mijn partij heeft daar al enkele keren voor gepleit, maar ook sp.a-voorzitter Johan Vande Lanotte heeft dat gedaan. Het ware mooi geweest, als ook het begrip 'quota' hier een decretale basis gekregen had.

Tot dusver ben ik het min of meer eens met de schrijvers van het decreet. Waar ik het wel bijzonder moeilijk mee heb, is de bepaling om een soort uitzondering te maken voor de zogenaamde tendensbedrijven. Die bepaling stond niet in het oorspronkelijke decreet, maar staat wel in het nieuwe voorstel van decreet op vraag van CD&V, zoals de heer Laurys duidelijk gezegd heeft.

Aan de mensen die het decreet misschien niet echt gevolgd hebben: tendensbedrijven zijn vooral vzw's van christelijke origine die het overheidsbeleid uitvoeren, bijvoorbeeld in de zorgsector en het onderwijs. Ik heb grote vragen bij die bepaling, omdat het volgens mij een bepaling is van de vorige eeuw, en niet van de 21ste eeuw. Dit decreet maakt immers mogelijk dat men, boven op de vereiste kwalificaties die iemand nodig heeft om in de zorgsector te werken of om onderwijs te geven, een soort loyaleit kan vragen, een soort onderschrijving van een ideologisch project van die bepaalde vzw.

De Vlaamse overheid heeft in de eerste plaats een verantwoordelijkheid voor alle Vlamingen. Zij financiert scholen met als bedoeling het recht op onderwijs voor alle kinderen in Vlaanderen te garanderen. De Vlaamse overheid financiert vzw's om zorg te organiseren voor al wie gehandicapt of oud is. We leven in de 21e eeuw. Dat wil zeggen dat we leven in een samenleving waar we samenleven in verschil. Mensen herkennen zich niet meer in de realiteit van de vorige eeuw, waar de welvaartstaat groeide uit enerzijds katholiek geïnspireerde scholen en vzw's en anderzijds door de overheid georganiseerde neutrale scholen of voorzieningen.

Veel Vlamingen vandaag baseren hun handelen op christelijke waarden maar voelen zich absoluut geen deel meer van een netwerk van katholieke voorzienin-

gen. Er is echter meer. Wanneer ik naar mijn eigen stad kijk, dan zie ik dat zeven op tien kinderen in de Antwerpse scholen thuis geen Nederlands spreken. Zij baseren hun handelen waarschijnlijk op waarden die ze putten uit de joodse religie, de islamitische religie, het boeddhisme, het confucianisme enzovoort.

Ik heb de indruk dat met dit voorstel van decreet heel duidelijk wordt gezegd dat de realiteit zich moet aanpassen aan de organisatie van ons onderwijs en onze zorg, terwijl ik van mening ben dat wij de organisatie van de zorg en het onderwijs moeten aanpassen aan de realiteit op het terrein. Ik geef het voorbeeld van Kind en Gezin. Kind en Gezin organiseert voor de Vlaamse overheid het beleid en wil alle kinderen die in Vlaanderen geboren zijn, de eerste jaren van hun leven maximale kansen geven door hun preventieve zorg te bieden en opvoedingsmatig te begeleiden. Ik ben heel fier op deze organisatie die aan de Europese top staat en die vandaag 97 percent van alle pasgeboren kinderen in Vlaanderen bereikt.

In mijn eigen stad Deurne worden zeven op tien kinderen geboren in een gezin waar ze thuis geen Nederlands praten. Het is dan ook niet evident om die kinderen te bereiken. We bereiken ze niet door te zeggen dat ze zich moeten aanpassen aan onze organisatie maar wel door extra mensen te engageren die andere religieuze opvattingen hebben of een andere taal spreken. De basisdoelstelling is het bereiken van de klanten. Ik begrijp dan ook niet dat Open Vld en sp.a zo iets goedkeuren. Met dit voorstel van decreet wordt het aangevoren personeel de spiegel van de opvattingen van de raad van bestuur van de vzw die de overheid financiert terwijl het personeel van de onderwijs- en zorginstellingen juist de spiegel moet zijn van de klanten die deze instellingen bereiken.

De heer Jan Laurys: Mevrouw Vogels, ik weet niet of u enigszins getraumatiseerd bent door jeugdervaringen.

Mevrouw Mieke Vogels: Absoluut niet.

De heer Jan Laurys: We leven in een land waar er vrijheid van onderwijs is. Vanuit een bepaald opzicht wordt onderwijs georganiseerd en wordt een onderwijsproject nagestreefd. Wanneer men werknemers aanwerft, dan is het toch logisch dat men van die mensen vraagt dat zij dat project onderschrijven. U kunt zeggen dat u niet gelooft in dat project, dat is uw volste recht. U hebt het recht om niet te geloven in de vrijheid van onderwijs. U hebt het recht om te vinden dat de overheid neutraal onderwijs zou moeten aanbieden, maar wij vinden dat niet. Volgens ons bestaat neutraal onderwijs niet. Het christelijke onderwijsproject heeft bepaalde waarden. Wanneer men werknemers aanwerft, dan mag men toch wel vragen dat zij dat project respecteren. Wat zou u doen indien de VUB docenten

zou aanwerven, en er biedt zich een fundamentalistische katholiek aan die niets wil weten van vrij onderzoek en die zich niets aantrekt van de doelstellingen van de VUB maar die men op basis van zijn kwaliteiten verplicht moet aanwerven? Moet dat kunnen of niet?

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer Laurys, u moet me niet in het kamp van de VUB drummen. Ik ben absoluut geen vrijzinnige.

De heer Jan Laurys: Het wordt altijd andersom voorgesteld. Dat is de reden waarom ik dat voorbeeld geef.

Mevrouw Mieke Vogels: U zit vast in de tweedeling van de vorige eeuw. (*Rumoer*)

Ik pleit voor religiositeit. Ik pleit voor religieuze waarden in het onderwijs. Als we echter uw redenering doortrekken, dan worden morgen islamitische of joodse scholen opgericht.

De heer Jan Laurys: Maar die zijn er al!

Mevrouw Mieke Vogels: Is dat het model dat u nastreeft? Wilt u ook aparte islamitische scholen en aparte confuciaanse scholen?

De heer Jan Laurys: Vindt u niet dat de VUB het recht heeft om een fundamentalistische katholiek te weigeren? Mag de VUB niet zeggen dat ze vindt dat die bepaalde docent misschien wel de nodige technische capaciteiten heeft, maar dat hij niet past binnen het onderwijsproject?

Mevrouw Mieke Vogels: Die vraag is niet ter zake.

De heer Jan Laurys: Natuurlijk is ze ter zake!

Mevrouw Mieke Vogels: Iedereen heeft het recht dat te doen als er keuzevrijheid is. Een aantal mensen heeft die keuzevrijheid echter niet.

U hebt het nu over iemand die gaat werken. Ik heb het echter over de klanten. Zeven van de tien kinderen die in Antwerpen school lopen, spreken thuis geen Nederlands, hangen ook niet de christelijke waarden aan en zijn evenmin vrijzinnig.

De heer Jan Laurys: Maar daar gaat dit ontwerp niet over. Het gaat enkel over de mensen die daar komen werken. Het gaat over evenredige participatie op de arbeidsmarkt.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat is juist mijn fundamentele kritiek. Dit ontwerp gaat voor een groot deel over de hele socialprofitsector: over onderwijs, over zorg. In de zorgsector bestaat die keuze helemaal niet. Het gaat over vzw's die met overheidsgeld iets organiseren wat voor ons beleidsmatig belangrijk is. Als dat per net wordt

georganiseerd, dan heeft de overheid ook de verantwoordelijkheid om er morgen voor te zorgen dat islamitische, confuciaanse, boeddhistische, vrijzinnige scholen mogelijk worden.

U zegt nu eigenlijk dat het katholiek onderwijs de mogelijkheid moet hebben om tegen sollicitanten te antwoorden dat ze het project niet onderschrijven en dus ook niet worden aangeworven. 70 percent van de kinderen in die scholen hangt echter niet de ideeën aan van de raad van bestuur van de vzw, die met overheidsmiddelen wordt gefinancierd. Waar zijn we dan eigenlijk mee bezig!

De heer Jan Laurys: Dat is dan de keuze van de ouders.

Mevrouw Mieke Vogels: Maar ze hebben die keuze niet!

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw Vogels, ik heb er een probleem mee dat u naar de vorige eeuw of eeuwen verwijst. Via artikel 6 wordt een bijzondere regel ingevoerd. Krachtens de Europese richtlijn mogen we die ook invoeren. Blijkbaar is er binnen Europa dan toch enige consensus om deze mogelijkheid open te laten.

In het ontwerp hebben we die mogelijkheid opgenomen in een duidelijke tekst. De heer Laurys heeft er al op gewezen dat er ook een uitdrukkelijke vermelding is dat geen afbreuk kan worden gedaan aan de rechten en vrijheden die vervat zijn in de Grondwet en alle internationale verdragen.

Daarnaast kan de rechtbank zich nog uitspreken. In het vorige decreet was het de SERV die een advies mocht uitbrengen. Vindt u dat de SERV een betere rechtswaargborg biedt dan een rechtbank? Ik heb een voorkeur voor de tekst die nu in artikel 6 van het ontwerp is opgenomen.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw Merckx, Europa geeft u inderdaad die mogelijkheid. Dat klopt. Gebruik maken van die mogelijkheid betekent echter ook impliciet kiezen voor 'vernetting' van de organisatie van het onderwijs op basis van religieuze waarden. Als dat de keuze is van dit parlement, dan moet dat ook duidelijk worden gemaakt. Dat betekent namelijk dat morgen ook de deur wordt opengezet voor islamitische scholen. Joodse scholen bestaan nu al omdat die gemeenschap genoeg middelen heeft.

Ik heb daar geen problemen mee. U moet dat dan wel duidelijk maken.

De heer Chokri Mahassine: Dan moeten we artikel 24 van de Grondwet wijzigen. Europa stelt dat Vlaanderen

de beperkte aanwervingsvrijheid van de scholen mag respecteren. Ik verwijs naar de antidiscriminatie-richtlijnen. Daarnaast is er artikel 24 van de Grondwet, dat stelt dat Vlaanderen die beperkte vrijheid moet respecteren.

Als we deze twee bepalingen samen lezen, kunnen we toch niet anders dan besluiten dat Vlaanderen die beperkte aanwervingsvrijheid moet respecteren. Daar is niets aan te doen.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik wou hetzelfde zeggen. Hier verschuift het debat. U moet voorstellen om de vrijheid van onderwijs af te schaffen. Dan kunt u uw betoog voortzetten. U moet voorstellen dat het niet toegelaten is dat een groep ouders een freinet- of een steinerschool opricht. Of dat een groep mensen een katholieke school opricht. Als dat aanvaard is, bevinden we ons in een andere context.

Ik zal u een ander voorbeeld geven en voor de rest zal ik geen voorbeelden geven, het is aan de rechter om dat in alle wijsheid toe te passen. Vindt u dat een organisatie die opkomt voor dierenrechten het recht heeft om aan een sollicitant te zeggen: "Wij wensen niet dat u hier elke dag met een bontmantel komt werken en overal vertelt dat bontmantels oké zijn en dat het geen enkel probleem vormt dat daarvoor dieren geslacht worden."? Vindt u dat?

Mevrouw Mieke Vogels: Ja, want die organisatie wordt niet door de overheid gesubsidieerd.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Vogels, door wie wordt uw eigen groene fractie gesubsidieerd?

Mevrouw Mieke Vogels: Dat gebeurt op basis van de kiezers die voor Groen! stemmen, mensen die kiezen voor het groene project.

Minister Frank Vandenbroucke: Uw eigen groene fractie, zal die nooit de opvatting die mensen hebben beschouwen als een wezenlijke beroepsvereiste? U kunt niet volhouden wat u hier zegt, tenzij u zegt dat de vrijheid van onderwijs moet worden afgeschaft. U mag dat zeggen: de gedachten zijn vrij. Dan gaan we staats-onderwijs organiseren, geen steiner- en freinetscholen meer, geen vrij initiatief. Dan kunt u verder.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik noteer dat iedereen er hier impliciet mee akkoord gaat dat wij evolueren naar een verdere vernetting van het onderwijs. Dat zal de conclusie zijn van dit debat. Dat is logisch.

Ik wil u een ander voorbeeld geven uit de sector die mij, mijnheer de minister, veel beter bekend is. Op dit moment financieren wij de psychiatrie, om psychiatrische zorg te verlenen aan mensen. 92 procent van de psychiatrische zorg in Vlaanderen wordt georganiseerd door één

religieus gebonden groep, de Broeders van Liefde. Ik heb daar geen probleem mee. Zij verstrekken kwalitatief zeer goede zorgen. Maar dat betekent niet dat 92 procent van de psychiatrische patiënten behoren tot dezelfde overtuiging als de psychiatrische instelling die de zorg organiseert.

Ik ga nog verder. Stel, ik ben gehandicapt. Ik wacht vier jaar op een plaats in een gehandicaptenvoorziening. Ik heb geen keuze want er zijn wachtlijsten. Na vier jaar komt er eindelijk een plaats vrij in een religieus gebonden gehandicaptenvoorziening. Ik moet daar de rest van mijn leven in wonen en ik zal daar permanent verzorgd worden door mensen die een loyaleitsverklaring hebben afgelegd aan de vzw waarvoor ze werken. Terwijl het publiek dat daar zit zich helemaal niet hoeft te bekennen tot die waarden. Daarom snap ik niet dat partijen zoals Open Vld en sp.a-spirit in de 21^e eeuw een dergelijke bepaling goedkeuren. Ik heb niets tegen religie, integendeel. Maar wij leven in de 21^e eeuw en naast katholieken en christelijken heb je islamieten en mensen met een zeer brede visie.

Collega's, ik wil afsluiten want het uur is vergevorderd en sommigen onder ons moeten een vliegtuig halen. Ik wil positief afsluiten. Ik vind het goed dat wij in dit parlement wakker liggen van een betere participatie van personen met een handicap en allochtonen. Ik vind dat zeer goed. Het is goed dat wij deze instrumenten hebben. Het is goed dat er dingen gemaakt worden zoals die databanken, om te zien hoeveel allochtonen er op dit moment in de werkloosheid zitten, of hoeveel personen met een handicap er zijn.

Ik heb dat op het Bureau aangekaart. Ik wou daar naar aanleiding van dit decreet nog iets over zeggen, maar het uur is te ver gevorderd. Het is mijn mening dat het parlement zich moet buigen over de grenzen van dergelijke databank. Ik hoop dat we daar op een later moment op kunnen terugkomen. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, ik wil even wijzen op de reacties van Voka, Federgon en UNIZO. Die drie organisaties vertegenwoordigen nogal wat werkgevers en het is belangrijk om hen een duidelijk signaal te geven. Er moet duidelijk worden gecommuniceerd over het verschil tussen streefcijfers en quota. Het moet ook duidelijk zijn dat er niet wordt geopteerd voor positieve discriminatie. De Vlaamse overheid geeft in de uitvoeringsbesluiten van 2004 zelf het goede voorbeeld. Voka vraagt zich af of het weer de werkgevers zijn die het allemaal moeten doen. Neen, het onderwijs, de gemeentebesturen, de provincies en de Vlaamse overheid hebben een duidelijke voorbeeldfunctie. Mijnheer de minister, ik hoop dat u in uw antwoord duidelijk ingaat op de opmerkingen van deze drie organisaties.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, als voorzitter van de commissie wil ik stellen dat er echt wel behoefte was aan een herstelwetgeving die de juridische bestrijding van discriminatie in realistische, maar vooral in rechtszekere banen kan leiden. Ik vind het goed dat we niet hebben gewacht tot de federale wetgever die herstelwetgeving heeft gemaakt. Het waren wel onderdelen van een federale wet die door het Arbitragehof zijn vernietigd.

In de commissie voor Economie is er heel dikwijls aandacht voor de tewerkstelling van kansengroepen. Als het van mij afhangt, zal dat zeker ook zo blijven. Het is goed dat we aan een accuraat herstel doen.

Ik ben een beetje verwonderd over de reactie van UNIZO, Voka en Federgon, die doen alsof het parlement snel en stiekem deze wetgeving heeft gemaakt. Het is wel de taak van het parlement om instrumenten uit te tekenen om een diversiteitsbeleid uit te tekenen, maar er ook voor te zorgen dat discriminatie niet kan. Misschien is het debat niet erg lang geweest, maar er was consensus bij de democratische fracties. De behandeling van kansengroepen is het voorbije jaar in elk geval een belangrijk gespreksonderwerp geweest in de commissie. Rond dit thema hebben we hoorzittingen georganiseerd naar aanleiding van het Meerbanenplan en het Inwerkdecreet. Het is goed dat antidiscriminatiewetgeving een vehikel kan zijn om bepaalde evoluties te provoceren of om sluimerende problemen aan de oppervlakte te brengen. Daarvoor is echter wel heldere, hanteerbare en voorspelbare wetgeving nodig, die krijtlijnen uittekent en afdoende rechtszekerheid biedt.

Dit decreet bouwt voort op het oorspronkelijke decreet van 2002 en op een handhavingsdecreet van 2004. Het zorgt voor een glasheldere vertaling van de basisbegrippen uit de Europese richtlijnen. Het zorgt voor een eenvormige interpretatie van alle mogelijke vormen van discriminatie. Ik ben dus blij dat de regering en het parlement zo de kans grijpen om het wettelijke kader ter bestrijding van discriminatie te corrigeren.

Wetgeving is natuurlijk geen doel, maar een middel. Zij moet zijn ingebed in het onderwijs, de opvoeding, het verenigingsleven, de sport en cultuur. De dialoog daarover moet worden voortgezet. Dit decreet reikt daartoe een kader aan, en we steunen dus dat voorstel. (*Applaus*)

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, vooreerst wil ik de indieners van het voorstel bedanken en feliciteren voor het initiatief. Mevrouw De Ridder en de heren Laurys, Mahassine, Vandenbroucke en Peumans hebben belangrijk en goed werk geleverd. Het was echt nodig om te zorgen voor een robuuste juridische vertaling van wat Europa zegt over evenredige arbeidsdeelname en non-discriminatie die tezelfdertijd rekening houdt met de realiteit van de

tendensbedrijven. Wat we doen is niet alleen legitiem maar ook noodzakelijk.

Het debat dat we hier hebben gevoerd, is eigenlijk niet nodig. We moeten een onderscheid maken tussen echte discriminatie en het probleem van de evenredige arbeidsdeelname enerzijds en het feit dat in een aantal organisaties en bedrijven een maatschappelijke opvatting leeft die men moet kunnen uitdrukken anderzijds. Dat is in het voorstel van decreet zorgvuldig afgewogen, en ik feliciteer de initiatiefnemers en de commissieleden daarvoor.

Ik wil hen ook bedanken voor het feit dat ze daarmee in Vlaanderen niet alleen de basis leggen voor de strijd tegen discriminatie in de negatieve betekenis van strijd leveren 'tegen' iets. We moeten dat natuurlijk doen. Maar ze leggen zo ook de basis voor een positief beleid; voor een beleid dat evenredige arbeidsdeelname in de praktijk kan realiseren. Zo zet het parlement een echte stap vooruit, en dat steekt gunstig af bij wat andere parlementen doen. We hebben misschien meer mogelijkheden dan die andere assemblees. Het is evenwel een feit dat we zo echt voor een beleid zorgen.

We bestrijden niet alleen: we creëren een kader waarin overheden en maatschappelijke organisaties, privépersonen en bedrijven vorm kunnen geven aan positieve beleidsdoelen. Die doelen zijn het wegwerken van achterstelling en mensen gelijke kansen bieden. Dat is essentieel, want het helpt om steriele debatten en symbooldiscussies te vermijden. Ik kan in dat verband niet genoeg de woorden van de heer Mahassine onderstrepen. Debatten over discriminatie zijn heel dikwijls debatten geweest waarbij men mekaar met de vinger wijst. Het zijn debatten waarin de enen zeggen dat ze de slachtoffers zijn en alleen maar de slachtoffers, en de anderen alleen maar zeggen dat de 'slachtoffers' geen slachtoffers zijn en meer inspanningen moeten leveren. Het zijn dikwijls steriele debatten.

De waarheid ligt natuurlijk in het midden. Het gaat dikwijls om vicieuze cirkels, waarin mensen terechtkomen wegens tekorten inzake opleiding, attitude enzovoort, en ten gevolge van vooroordelen en discriminaties in die toestand worden gehouden.

Men moet niet naar elkaar wijzen, maar een inspanning vragen van de betrokkenen om uit hun situatie te geraken en daarvoor zelf mee verantwoordelijkheid te nemen. We moeten een inspanning vragen van diegenen die kunnen kansen geven aan mensen, bijvoorbeeld bedrijven en organisaties allerhande. We leggen daarvoor de basis met dit voorstel van decreet. Ik wil weg van steriele debatten waar men aan de ene kant victimisatie heeft en aan de andere kant de ontkenning van discriminatie en achterstelling. Ik denk dat de heer Mahassine dit zeer goed verwoord heeft.

Een belangrijke zorg die verschillende mensen hebben geuit, is dat we bedrijven geen planlast mogen opleggen die niet noodzakelijk is. Ik heb al een zeer constructief overleg gehad met Federgon die in deze onze belangrijkste partner is. Federgon is de federatie van uitzendkantoren, outplacementkantoren, loopbaanbegeleiders en is een belangrijke bemiddelaar op onze arbeidsmarkt. Ik denk dat ik de mensen van Federgon heb kunnen geruststellen. Na het overleg, heb ik een brief gestuurd aan Federgon waarin ik de conclusies van het overleg op een rijtje heb gezet.

Om te beginnen meen ik dat een aantal bedrijven een beetje onderschat hebben wat reeds in het eerste decreet stond. Daar stond al heel wat in en dit voorstel van decreet voegt daar enkele elementen aan toe, maar verandert niet wezenlijk de aard. Administratieve verplichtingen waren er natuurlijk al. Ik heb afgesproken met Federgon dat we de organisaties van de arbeidsbemiddelaars bij elkaar zullen brengen en dat we een advies zullen vragen over de manier waarop we dit voorstel van decreet zo handig en elegant mogelijk kunnen implementeren.

De sectororganisatie zal daarin zeker een belangrijke rol kunnen spelen. Als we via de sectororganisatie de administratieve last kunnen opvangen, denk ik dat we heel wat kunnen realiseren. Ik heb dus op die manier het overleg op gang gebracht en we zullen nog verder overleggen. Ik denk ook dat ik een aantal misverstanden heb kunnen rechtzetten. En ik heb het gevoel dat het overleg voor Federgon een bevredigende verklaring was bij de stand van zaken van dit voorstel van decreet. Ik kan de brief aan Federgon bezorgen aan de leden van de commissie en aan de leden van het parlement.

De streefcijfers zijn nieuw, maar ik vind ze erg belangrijk. Ook hier moeten we steriele debatten overstijgen. Quota zijn geen betere versie van streefcijfers. Quota zijn niet de nog meer ideale variant van streefcijfers. Quota zijn een slecht idee. Streefcijfers zijn een goed idee. Quota betekent dat de overheid op een administratieve, juridische wijze van bovenaf bepaalde verplichtingen oplegt en vervolgens afdwingt. Ik denk niet dat dat werkzaam is, ik denk niet dat dat onze problemen oplost. Streefcijfers zijn engagementen die organisaties, bedrijven en sectoren zelf op zich nemen, op hun eigen maat, maar het zijn wel duidelijke engagementen. In onze diversiteitsplannen werken we met streefcijfers. Ik vind streefcijfers een goed en noodzakelijk verhaal, ik vind quota geen goed verhaal. Diegenen die streefcijfers slappe koffie vinden en quota echte koffie, vergissen zich. Het zijn twee totaal verschillende drankjes. We hebben nog een hele weg te gaan om van streefcijfers een goed functionerend instrument te maken. Maar ik kan zeggen dat waar we dat doen, we aanmoedigende resultaten boeken.

Ik was vroeger een beetje een scepticus als het over streefcijfers ging. Ik ben ondertussen wel wat bekeerd.

We stellen vast dat in Vlaamse diversiteitsplannen die gebaseerd zijn op vrijwillige streefcijfers, aangegaan door de betrokken bedrijven zelf, de verwezenlijkingen stelselmatig beter en zelfs veel beter zijn dan de streefcijfers. Dat toont natuurlijk aan dat onze bedrijven voorzichtig zijn, maar ze mogen voorzichtig zijn, want hun realisaties zijn per saldo beter dan hun streefcijfers.

Het aantal diversiteitsplannen groeit van jaar tot jaar en we realiseren meer dan wat we op papier zetten inzake streefcijfers. Dat werkt, dus het komt erop aan om er geloof aan te hechten en het op een administratief lichte wijze te doen, maar ik denk dat we dat ook kunnen, want dan zullen we vooruitgaan.

Mevrouw de voorzitter, ik ben het parlement dankbaar dat dankzij goed parlementair werk de overheid en vele andere actoren deze mogelijkheid krijgen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, de artikelsgewijze bespreking is geopend.

– *Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen op de artikelen 2 en 3.

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen 2 en 3 worden aangehouden.

– *Artikel 4 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 5.

De stemmingen over het amendement en over artikel 5 worden aangehouden.

– *Artikel 6 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

Er zijn amendementen op de artikelen 7 en 8.

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen 7 en 8 worden aangehouden.

– *Artikel 9 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

WIJZIGING VAN HET PERSONEELSSTATUUT VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT EN VAN BIJLAGE 1

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, de bespreking is geopend.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, op 1 maart 2007 verlaat de directeur Externe Relaties en Ontvangst het Vlaams Parlement om te genieten van een welverdiend rustpensioen. Naar aanleiding hiervan hebben het Bureau en het Uitgebreid Bureau zich beraden over de toekomst van deze directie. Er werd voor geopteerd om geen zesde directie Externe Relaties en Ontvangst te behouden, maar om deze directie op te splitsen en de opdrachten ervan te laten aansluiten bij bevoegdheden van andere directies om zo grotere synergieën mogelijk te maken. Daarom stelt het Bureau voor om de directie Informatie te versterken met de diensten Externe Relaties en De Kracht van je Stem en de dienst Ontvangst aan de directie Administratie toe te voegen.

Deze herschikking was tevens de gelegenheid om een aantal activiteiten die historisch gegroeid zijn of in de loop van de laatste jaren sterk geëvolueerd zijn bij een andere directie onder te brengen. Zo wordt de bevoegdheid techniek overgeheveld van de directie Infrastructuur & Logistiek naar de directie Informatica. Tegelijkertijd wordt voorgesteld om de benaming van de staf-functionaris Interne Audit en Managementrapportage te wijzigen in staf-functionaris Interne Audit. Dit alles is, na advies van directieraad en personeelsraad, geresulteerd in het bijgaande voorstel van aanpassing van het organogram en bijhorende personeelsformatie, te vinden in bijlage 1 van het personeelsstatuut.

Daarnaast stelt het Bureau, na advies van de directieraad en overleg met de personeelsraad, om praktische redenen voor om het evaluatiemoment van de mandaathouders in artikel 8.23bis, § 1, van het personeelsstatuut aan te passen. Ook dit voorstel vindt u bijgevoegd.

Namens het Bureau van 12 februari 2007 verzoek ik de plenaire vergadering dan ook om deze wijzigingen met ingang van 1 maart 2007 goed te keuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van het personeelsstatuut van het Algemeen Secretariaat en van bijlage 1 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

AANPASSING VAN DE PERSONEELSFORMATIE VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE

Bespreking en stemming

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, collega's, het dagelijks bestuur van het Vlaams Vredesinstituut wenst de functie van secretariael medewerker formeel op te waarderen van niveau C naar B. Het Bureau staat achter dit voorstel. We vragen daarom aan de plenaire vergadering dit te bevestigen. Een schrijven hierover van het Vlaams Vredesinstituut vindt u op de banken.

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de aanpassing van de personeelsformatie van het Vlaams Instituut voor Vrede en Gewelddpreventie eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de beëindiging van de onderlinge koppeling van de loodsgeldtarieven, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium, en de bijlagen A, B, C, D en E, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake het gemeenschappelijk nautisch beheer in het Scheldegebied, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005, en het verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest, enerzijds, en het Koninkrijk der Nederlanden, anderzijds, inzake de samenwerking op het gebied van het beleid en het beheer in het Schelde-estuarium, ondertekend in Middelburg op 21 december 2005
 – 1016 (2006-2007) – Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmingsen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingsen over de artikelen van het ontwerp van decreet.

Aan de orde is de stemming over artikel 1.

Ik neem aan dat er eenparigheid is over dit artikel, dat de bevoegdheden aangeeft. (*Instemming*)

Aan de orde is de stemming over artikel 2.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Artikel 2 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over 3.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Artikel 3 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over 4.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Artikel 4 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over 5.

Stemming nr. 4

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
109 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord.

Artikel 5 is aangenomen.

Eindstemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de eindstemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
81 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid – 1024 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 5

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
81 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen "informatie- en communicatietechnologie" in het basis- en secundair onderwijs – 1063 (2006-2007) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
81 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Jan Laurys, Chokri Mahassine en Joris Vandenbroucke, mevrouw Annick De Ridder en de heer Jan Peumans houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt en van het decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht – 1027 (2006-2007) – Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingsen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingsen over de amendementen op de artikelen 2,3,5,7 en 8 en over de artikelen 2,3,5,7 en 8 van het voorstel van decreet.

Aan de orde is de stemming over amendement 1 van de heer Van Goethem en mevrouw Martens op artikel 2.

Stemming nr. 8

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
28 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
30 leden hebben ja geantwoord;
80 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 2 van de heer Van Goethem en mevrouw Martens op artikel 2.

Stemming nr. 9

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is

als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
28 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
30 leden hebben ja geantwoord;
80 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 3 van de heer Van Goethem en mevrouw Martens op artikel 2.

Stemming nr. 10

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
28 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
30 leden hebben ja geantwoord;
80 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 2.

Stemming nr. 11

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
30 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 2 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 4 van de heer Van Goethem en mevrouw Martens op artikel 3.

Stemming nr. 12

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
28 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
30 leden hebben ja geantwoord;
80 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 3.

Stemming nr. 13

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
76 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
79 leden hebben ja geantwoord;
30 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 3 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 5 van de heer Van Goethem en mevrouw Martens op artikel 5.

Stemming nr. 14

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
28 leden hebben ja geantwoord;
76 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
30 leden hebben ja geantwoord;
79 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 5.

Stemming nr. 15

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
30 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 5 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 6 van de heer Van Goethem en mevrouw Martens op artikel 7.

Stemming nr. 16

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
27 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
29 leden hebben ja geantwoord;
80 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Redenen van onthouding?

De heer Dedecker heeft het woord.

De heer Jean-Marie Dedecker: Ik heb me onthouden. Ik ben tegen elke vorm van discriminatie, ook positieve. Ik ben van oordeel dat mensen moeten worden beoordeeld op basis van hun bekwaamheid, en niet van hun afkomst.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over artikel 7.

Stemming nr. 17

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
27 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
29 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 5 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 7 van de heer Van Goethem en mevrouw Martens op artikel 8.

Stemming nr. 18

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
28 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
30 leden hebben ja geantwoord;
80 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 8.

Stemming nr. 19

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
30 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 8 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 20

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
72 leden hebben ja geantwoord;
28 leden hebben neen geantwoord;
5 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
75 leden hebben ja geantwoord;
30 leden hebben neen geantwoord;
5 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Greet Van Linter, de heer Luk Van Nieuwenhuysen, mevrouw Gerda Van Steenberge en de heren Erik Arckens en Wim Van Dijk tot besluit van de op 1 februari 2007 door mevrouw Greet Van Linter in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de verhouding tussen de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Vlaamse Gemeenschap - Vlaamse Regering – 1090 (2006-2007) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 21

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
29 leden hebben ja geantwoord;
81 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 7 maart 2007 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.29 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Thieu Boutsen, Louis Bril, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Dirk De Cock, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Mark Demesmaeker, Marnic De Meulemeester, Stern Demeulenaere, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Bart De Wever, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, An Michiels, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Steven Vanackere, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Luc Van den Brande, Joris Vandenbroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Marleen Vanderpoorten, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille, Frans Wymeersch.

Afwezig met kennisgeving

Erik Arckens, Else De Wachter, Marcel Logist, Linda Vissers: gezondheidsredenen;

Stefaan De Clerck, Jaak Gabriels, Margriet Hermans, Francis Vermeiren: buitenslands;

Jan Loones: familieverblijven.

Afwezig zonder kennisgeving

Vera Dua, Kris Van Dijck.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan

Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

ONTHOUDINGEN:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaeve, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

ONTHOUDINGEN:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaeve, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Thieu Boutsen, Louis Bril, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne

Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Gothem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Thieu Boutsen, Louis Bril, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Freddy Van Gaever, Roland Van Gothem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Greet Van Linter, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Paul Wille, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

ONTHOUDINGEN:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris,

Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

ONTHOUDINGEN:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris,

Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van

Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

Stemming nr. 11:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose

Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 12:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

Stemming nr. 13:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van

Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 14:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

Stemming nr. 15:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van

Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 16:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

ONTHOUDING:

Jean-Marie Dedecker

Stemming nr. 17:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan

Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 18:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

Stemming nr. 19:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schouppe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose

Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

Stemming nr. 20:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, Paul Wille

NEEN-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Jean-Marie Dedecker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

ONTHOUDINGEN:

Rudi Daems, Eloi Glorieux, Jos Stassen, Jef Tavernier, Mieke Vogels

---

Stemming nr. 21:

JA-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, Katleen Martens, Monique Moens, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Greet Van Linter, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, John Vrancken, Frans Wymeersch

NEEN-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Sonja Claes, Marc Cordeel, Hilde Crevits, Rudi Daems, Dirk De Cock, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Jean-Marie Dedecker, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els

Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Etienne Schoupe, Herman Schueremans, Miet Smet, Bart Somers, Jos Stassen, Jef Tavernier, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borcht, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwerkerke, Eric Van Rompuy, Steven Vanackere, Dany Vandenbossche, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, Paul Wille

---

